

de Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

De kanselboodschap...
hoe nu verder?

6 Het graf geopend,
de graven
geopend

8 Als Overwinnaar
Serie: De biddende Borg [7]

15 De dag der kleine dingen
Rubriek: Van overzee

DE DOOD GEDOOD

*‘Die de
dood heeft
tenietgedaan.’*

2 Timotheüs 1:10

Goede Vrijdag is de dag waarop Jezus is gestorven. We mogen het inderdaad een ‘Goede Vrijdag’ noemen. Het is de dag waarvan Paulus zegt dat de dood is tenietgedaan.

Tenietdoen wil zeggen: opheffen of buiten werking stellen. De dood is gedood en krachteloos gemaakt. Wat een boodschap! Wanneer we dat tot ons laten doordringen, is de dag van Jezus’ sterven inderdaad een goede en gezegende dag.

Wat is de dood een verschrikkelijke vijand! Wanneer er één vijand is waar het menselijk geslacht onder lijdt, dan is het wel de dood. Wat een tere, gezegende, liefdevolle banden worden door de dood verbroken! De dood trekt een spoor van leed, angst en duisternis door het menselijk geslacht. En niets kan deze vijand weerstaan of overwinnen. Hier baat geen geld, geen macht, geen eer, geen tranen, geen liefde, geen bidden, geen vloeken of ontkenning. ‘Het is de mens gezet eenmaal te sterven en daarna het oordeel’ (Hebr. 9:27).

Hoe komt de dood aan deze macht over de mens? De apostel Paulus beantwoordt deze vraag met te zeggen: ‘De prikkel nu des doods is de zonde’ (1 Kor. 15:56). De zonde is de prikkel, de angel waarmee de dood ons doodt. De zonde geeft macht aan de dood om te doden. ‘Wie zondigt, sterft’, zo sprak God tot onze eerste ouders, Adam en

Eva. Hij verbood hen van de boom der kennis van goed en kwaad te eten en waarschuwde hen voor ongehoorzaamheid.

Hij sprak: ‘Ten dage als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven’ (Gen. 2:17). Ongehoorzaamheid zou de dood naar de mensen brengen. En de mens is ongehoorzaam geworden. Hij heeft gezondigd. Het bracht de dood in de wereld. Wij hebben zelf de dood het wapen in handen gegeven om ons te doden. ‘Door één mens is de zonde in de wereld gekomen en door de zonde, de dood’ (Rom. 5:12).

BANGE VREES

De mens vreest voor de dood. Het is onnatuurlijk en een teken van verharding om met de dood te spotten. Je betreedt in het sterven een onbekend pad. Een pad dat je nog niet eerder hebt betreden. Je gaat door een poort die je in de eeuwigheid en voor Gods rechterstoel brengt. Daarom vreest de mens voor de dood.

Er is ook alle reden om de dood te vrezen. Want in de dood openbaart zich Gods toorn over de zonde. De dood is de uitgieting van Gods toorn op mensen die

tegen Hem hebben gezondigd. 'Want de bezoldiging der zonde is de dood' (Rom. 6:22). Geen wonder dat de dood vrees verwekt.

Het hoort bij de bekering om de dood te vrezen. Wanneer God en de eeuwigheid, sterven en God ontmoeten, zonde en Gods gericht, wanneer dat werkelijkheid wordt, wordt in ons hart vrees verwekt. We beleven wat David zegt: 'De banden des doods hadden mij omvangen en de angsten der hel hadden mij getroffen. Ik vond benauwdheid en droefenis' (Ps. 116:3).

De apostel noemt de mensen die Jezus kwam verlossen mensen '*die met vreeze des doods, door al hun leven der dienstbaarheid onderworpen waren*' (Hebr. 2:15). Het kan zijn dat ons leven door de dood beheerst wordt. Er is dan een voortdurende vrees en angst om te sterven. Wat is de dood een machtige en gevreesde vijand!

Maar wat schrijft Paulus aan de jonge Timotheüs? Hij schrijft dat de beloofde Zaligmaker, Jezus Christus, is verschenen, 'Die de dood heeft tenietgedaan'. Christus heeft de dood krachteloos gemaakt, buiten werking gesteld, ja gedood. En hoe? Door Zelf een verzoening te worden voor de zonde. Door de toorn en de vloek te dragen die wij verdienden te dragen.

DE STRAF GEDRAGEN

Zijn dood doodde de dood. Het vonnis over de zonde, de dood, is aan Jezus voltrokken. De straf is nu weg. De dood is gedood. De dood heeft, wat de schapen van Jezus'

kudde betreft, Zijn kracht om te doden verloren.

'En het leven en de onverderfelijke aan het licht gebracht', door het Evangelie. 'Door het Evangelie', zegt de apostel. Hiermee wijst hij op de heerlijkheid van het Evangelie. Het Evangelie maakt het heil bekend dat Jezus heeft verworven. Er is leven, eeuwig leven verworven. En 'onverderfelijke', zegt Paulus. Dat is: leven waaruit het verderf is verdwenen.

En het leven is aan het licht gebracht, is bekend geworden door het Evangelie. 'Door het Evangelie', zegt de apostel. Zonder het Evangelie bleef dit heil voor ons verborgen. Het Evangelie geeft ons kennis van dit heil, ook in het persoonlijk deelachtig worden van dit heil en deze troost.

Alleen de Evangelieboodschap aangaande Jezus, Die de dood heeft gedood, vrede en verzoening met God heeft verworven, kan de zondaar die bezet is met vrees voor de dood en Gods oordeel troost, zekerheid en vrede met God brengen. De Heilige Geest gebruikt daarvoor het Evangelie.

Hoewel de Heere in de prediking de dienst van mensen gebruikt, zo is het toch geheel aan de Heilige Geest voorbehouden om het Evangelie tot het hart van de vrezende mens te brengen. Hij geeft de woorden van Paulus een zodanige kracht en laadt die met een zodanige overreding zodat het vrezende en veroordeelde hart omhelst, dat de dood door Christus' sterven is tenietgedaan. En dat niet alleen voor anderen, maar ook voor mij!

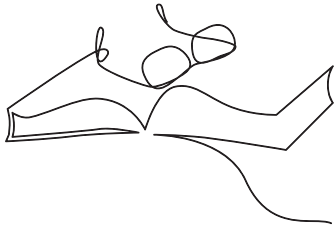
De Heilige Geest brengt de veroor-

deelde zondaar door het Evangelie naar Golgotha om te zien op Jezus, 'Die om onze overtredingen is verwond, om onze ongerechtigheden is verbrijzeld'.

Hij toont ons tot onze troost en innerlijke verbazing dat Jezus de straf van onze zonden heeft gedragen en de dood, die wij verdienden, heeft gedood. We horen in ons veroordeeld hart: 'Ik voor u, daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven'. De vrede die daardoor neerdaalt in het vrezende hart, gaat alle verstand te boven. We staan dan vergeven door en verzoend met God aan de voet van Jezus' kruis. We mogen het dan omhelzen: 'Die de dood heeft tenietgedaan en het leven en de onverderfelijke aan het licht heeft gebracht door het Evangelie'.

*Het Evangelie
maakt het heil
bekend dat
Jezus heeft
verworven.*

BIJBELGETROUW

Soms hoor je woorden ineens vaker dan voorheen. Een daarvan is het begrip 'bijbelgetrouw'. Het viel mij recent weer op toen het Reformatorisch Dagblad (27 februari) enkele SGP-kandidaten interviewde die niet tot de traditionele achterban van de partij gerekend worden.

De koersvastheid van de partij en het vasthouden aan eeuwenoude bijbelse beginselen trekken de laatste jaren ook christenen van buiten de bekende SGP-achterban aan. Op de vraag of het een dilemma was dat iemand uit de pinkstergemeenten op de lijst kwam, antwoordde een bestuurslid van de Groningse SGP dat mensen welkom zijn als ze bijbelgetrouw zijn.

VERBREIDING

Dat bijbelgetrouwe christenen elkaar steeds meer opzoeken, zien we terug bij het platform Bijbels Beraad M/V. In die beweging werken reformatorischen, baptisten en evangelischen samen rondom thema's als man, vrouw, huwelijk en seksualiteit. Denk aan het voorgangersechtpaar Tholel van de Family Bible Church in Rotterdam, dat betrokken is bij dit platform.

Ook reformatorische scholen - vooral in de Randstad - hebben met deze ontwikkeling te maken. Door de verwatering van

protestants-christelijke scholen kloppen meer ouders van buiten de reformatorische kerken op de deur. Vaak geven ze aan dat ze het belangrijk vinden dat hun kinderen bijbelgetrouw onderwijs krijgen. Soms hoor je het uit onverwachte hoek: een Syrisch-orthodoxe ondernemer die SGP stemt en zijn kinderen graag schriftgetrouw onderwijs laat ontvangen.

TEGENSTEM

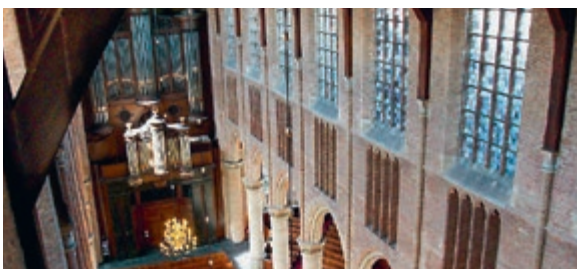
De term 'bijbelgetrouw' kreeg in Nederland in de jaren zeventig een stevige impuls toen de Evangelische Hogeschool (EH) en de Evangelische Omroep (EO) ontstonden. Het secularisatieproces ging snel. Te snel vonden veronturste orthodoxe protestanten. Onder invloed van de Amerikaanse evangelicale beweging boden de EH en de EO weerstand tegen de culturele en kerkelijke veranderingen in de jaren zestig en zeventig. Twee thema's stonden daarbij centraal: evolutionisme en schriftkritiek. Men zocht bijbelgetrouwe antwoorden en vond die in begrippen als 'creationisme' en 'schriftgezag'. Niet voor niets heette de stichting achter de EH: Stichting ter Bevordering van Bijbelgetrouwe Wetenschap. Het is opvallend dat deze thema's juist binnen de reformatorische kring nog brede aandacht krijgen. Niet voor niets richtte onze Generale Synode in 2022 de commissie Schriftgezag op.

WAT IS BIJBELGETROUW?

Het is de vraag wat we precies onder 'bijbelgetrouw' verstaan. Dr. Chr. Fahner signaleerde al in 2002 in het Reformatorisch Dagblad dat deze term aan inflatie lijdt: niemand wil immers zeggen dat hij niet bijbelgetrouw is. Bijbelgetrouwheid betekent volgens hem dat we de Schrift erkennen als historisch betrouwbaar. Dat betekent bijvoorbeeld dat we geloven dat de aarde in zes dagen is geschapen en dat Christus waarlijk is opgestaan uit de doden. Bijbelgetrouw houdt ook in dat wij de Schrift erkennen als gezaghebbend voor heel ons leven. Denk aan hoe we omgaan met de schepping en aan onze roeping tegenover overheid en samenleving. Kortom, als we bijbelgetrouw zijn, nemen we de Bijbel volledig serieus.

ORIËNTATIE BELANGRIJK

Bij het gebruik van het begrip 'bijbelgetrouw' is onze oriëntatie, onze gerichtheid heel belangrijk. Waarom zoeken we samenwerking met andere christenen? Als we de verbinding met andere christenen zoeken terwijl we onze eigen standpunten relativeren, zitten we op een verkeerd spoor. De geschiedenis heeft te vaak laten zien dat verbreding kan leiden tot verwatering. Het gebruik van het woord 'bijbelgetrouw' kan ook betekenen dat wij samen met anderen buigen

Bijbelgetrouw leven leert luisteren naar de Schrift in het spoor van de kerk der eeuwen.

In de rubriek Meelezen lezen we dit jaar delen uit het boek "De godvruchtige avondmaalganger" van Petrus Immens (1664-1720). Immens was vanaf 1697 tot aan zijn overlijden predikant in Middelburg.

DE GODVRUCHTIGE AVONDMAALGANGER

HOOFDSTUK 4

Hierin wordt aangetoond hoe het komt dat veel van Gods kinderen zo verontrust en twijfelmoedig voortgaan op de weg naar de hemel; in deze moeilijke omstandigheden worden zij hier bemoedigd en opgebeurd.

Ik wil nu de belangrijkste oorzaken van geloofsonzekerheid noemen bij verschillende groepen mensen die hiermee te maken hebben.

JONG EN ONZEKER

Allereerst noem ik jonge christenen die nog maar kort op de weg ten leven zijn en nog niet van zekerheid weten. Bij hen zijn er verschillende oorzaken. De eerste is dat zij bang zijn dat hun overtuiging in het geweten niet echt is, omdat die niet met de benauwdheid en heftigheid gepaard ging die ze bij anderen wel zien en horen. Bij die anderen worden de zonden als in slagorde onder ogen gebracht. Ze zien God in Zijn heiligheid en rechtvaardigheid. Het lijkt alsof ze de hel geopend voor zich zien. Daarom denken deze pasbekeerde christenen dat het met hen ook zo had moeten gaan.

En dat vooral als ze op hun zonden zien, die in hun onherboren leven heel groot waren, en zelfs groter dan bij anderen. Ze hebben de wereld volop gediend en waren vijand van God en Zijn dienst. Ze hebben zich misschien wel schuldig gemaakt aan buitensporigheden. Dan denkt zo iemand: 'O, hoe is het mogelijk dat ik zo gemakkelijk bekeerd kan worden, terwijl fatsoenlijke godsdienstige mensen dikwijls als het ware langs de rand van de hel geleid worden. Ze zouden daarom willen dat hun overtuigingen meer in evenwicht zouden zijn met hun zonden.

Anderen zijn verontrust omdat ze de tijd en plaats van hun bekering niet kunnen noemen, zoals anderen die dag, uur en ogenblik kunnen noemen. Die anderen kunnen aangeven bij welke gelegenheid het was dat God hen in het hart heeft getroffen, tijdens een ziekte of onder een preek. Maar zij weten dit niet. Zij leefden al van jongs af aan met een ontwaakt geweten. Ze werden fatsoenlijk en ook op godsdienstige wijze opgevoed en kregen nooit de gelegenheid om diep in wereldse zaken verwickeld te worden. Integendeel, ze voegden zich al van jongs af aan bij godvrezende mensen, maar zonder dat ze echt in hun hart veranderd waren. Als God dan daarna door Zijn Geest in het hart werkt, durven zij daar niet uit af te leiden dat het gaat om waarachtige genade.

ERNSTIGE BEDENKINGEN

De bekommering van weer anderen komt hieruit voort dat zij, hoewel midden in de wereld levend, niet plotseling en in één keer zijn bekeerd, maar dikwijls heel geleidelijk aan. Dat geldt niet vanuit God gezien, want de eerste levendmaking vindt in één ogenblik plaats; maar vanuit henzelf gezien. Onder de prediking van Gods Woord kregen ze al menige slag in hun geweten, maar daar werd lange tijd overheen geleefd en er werd tegenin gegaan. Bij elke gelegenheid klopte God steeds weer aan het hart, maar daar werd niet naar geluisterd. Er was wel een voornemen om anders te gaan leven, maar dat werd al gauw verhinderd en niet gevolgd door een zich daadwerkelijk overgeven aan God en Christus.

onder het gezag van Gods Woord, dat we ons in leer en leven laten gezegen door de Schrift. Als we Gods Woord als richtsnoer voor ons leven willen gebruiken, betekent dit dat we telkens weer op zoek gaan naar wat de Heere in deze tijd van ons vraagt. Deze oriëntatie vraagt afhankelijkheid, bescheidenheid en beslistheid. Een luisterende houding, waarin we biddend de rijkdom van de Schrift vertalen naar de vragen van deze tijd.

BELIJDENISGETROUWHEID

In dit kader zou ik niet alleen willen pleiten voor bijbelgetrouwheid, maar ook voor belijdenisgetrouwheid: het luisteren naar de Schrift in het spoor van de kerk der eeuwen. De belijdenisgeschriften beschermen ons immers tegen subjectieve interpretatie. Wie hun waarde onderschat, komt vroeg of laat op een dwaalspoor terecht.

Vanuit deze stevige basis kunnen reformatorische organisaties op allerlei thema's samenwerken met andere christenen die een bijbelgetrouwe oriëntatie hebben. Staande in een rijke traditie hebben we anderen daadwerkelijk iets te bieden en kunnen we tegelijk leren van de invalshoeken die zij inbrengen.

BIJBELGETROUWE LEVENSWANDEL

Een bijbelgetrouwe oriëntatie is belangrijk. Maar Bijbels denken alléén is niet genoeg. De schriftgeleerden en farizeeën kenden de Schrift nauwkeurig. Zij wisten precies in de Profeten aan te wijzen waar Christus geboren moest worden. Ze weigerden echter met de wijzen uit het oosten mee te gaan om Hem te aanbidden.

Dat is een indringende waarschuwing. Woord en wandel, horen en doen, passen onlosmakelijk bij elkaar. Als die twee samengaan in ons leven, zijn we als de wijze bouwer. Een iegelijk dan, die deze Mijn woorden hoort en dezelve doet... Gods Woord heeft gezag, heeft Goddelijke autoriteit. Dat blijkt nadat Christus de Bergrede uitgesproken heeft: En het is geschied als Jezus deze woorden geëindigd had, dat de scharen zich ontzetten over Zijn leer; want Hij leerde hen als macht hebbende, en niet als de schriftgeleerden (Mattheüs 7:28 en 29).

HET GRAF GEOPEND, DE GRAVEN GEOPEND

De gang naar de begraafplaats is een intens droeve gang. Velen van ons hebben die gang gemaakt om vervolgens het lichaam van een geliefde aan de schoot van de aarde toe te betrouwen. Wat overblijft is de stilte van het graf. De ernst van het leven en sterven komt juist tijdens een begrafenis op ons af. De gang naar het graf predikt ons: 'Wij dragen uit, totdat wij zelf uitgedragen worden.'

Eeuw in, eeuw uit lijkt de macht van de dood en de stilte van het graf het laatste woord te hebben. De oorzaak weten we, dat is de zonde, maar hebben wij het al doorleefd? Had de Heere het niet in het paradijs tegen Adam gezegd: 'Ten dage als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven'? Nee, vóór de zondeval was er geen dood en graf, waren er geen rouwstoeten. De zonde is in de wereld gekomen en door de zonde de dood en de dood is doorgedaan tot alle mensen. Heeft de dood dan het laatste woord? Zullen de graven dan altijd gesloten blijven?

Al in de eeuwen van het Oude Testament liet de Heere zien dat de dood toch niet het laatste woord heeft. De stilte van het graf werd soms doorbroken. In de oudtestamentische opstandingen uit de doden liet de Heere zien dat er Eén zou komen Die de macht van de dood zou overwinnen. De Heere Jezus Christus. En Hij heeft de macht van de dood overwonnen. Hij heeft de macht van de dood gedood door Zijn dood. Zijn graf ging open. Zijn graf kón opengaan. Zijn graf kón niet gesloten blijven.

Hij is immers de Opstanding en het Leven. Hij heeft de macht van de dood verbroken. Hij heeft het leven verworven.

DOORBROKEN

Alles rondom de opstanding van de Heere Jezus predikt: de dood heeft niet het laatste woord. De cadans van de voetstappen op weg naar de begraafplaats, het droeve geluid van de luidende kerkklokken is doorbroken. Doorbroken door de overwinning van de Levensvorst op dood, hel en graf.

Wat een dure prijs heeft de Borg daarvoor moeten betalen.

Hij is de Zondeloze, aan Wie de zonden van de Zijnen werden toegerekend. Hij is de Rechtvaardige, Die de ongerechtigheden van de Zijnen wilde dragen. Hij is de Gezegende, Die de vloek van de Zijnen op Zich nam. Hij is het Leven, Die de dood van de Zijnen wilde sterven. Zo heeft Hij aan de eis van Gods recht genoegdoening gegeven. De oorzaak van de dood, de zonde, is weggenomen.

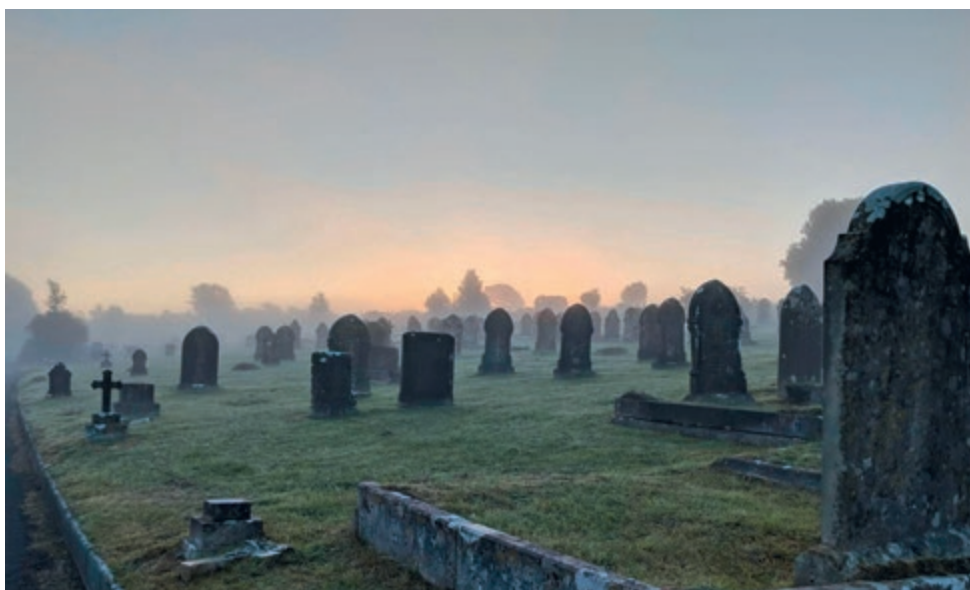
De Rechter is door het werk van de Borg tevreden gesteld en daarom worden hemelboden naar

de aarde gezonden om Zijn graf te openen.

GRAVEN GEOPEND

Het graf is geopend. Het open graf geeft perspectief te midden van een wereld vol sterven en rouw. Dat perspectief werd al zichtbaar direct na het sterven van de Borg en nog vóór de Paasmorgen. We lezen dat in Mattheüs 27: 52-53: 'En de graven werden geopend, en vele lichamen der heiligen die ontslapen waren, werden opgewekt; en uit de graven uitgegaan zijnde na Zijn opstanding, kwamen zij in de heilige stad en zijn velen verschenen'.

Op de avond van Goede Vrijdag zijn de graven geopend als tekening dat de dood overwonnen was. De graven moeten wijken voor de Overwinnaar op Golgotha's vloekheuvel. De graven kunnen niet gesloten blijven nu Christus betaald heeft aan de eis van Gods recht. Behalve dat de graven zijn geopend, zijn ook velen van de lichamen van de gestorven heiligen tot leven gewekt. Het was, zo zegt ds. A. Hellenbroek, een verzegeling van de verrijzenis van

De gang naar het graf predikt ons: 'Wij dragen uit, totdat wij zelf uitgedragen worden.'

Christus en een voorspel van wat het hele lichaam van Christus, de hele Kerk, te wachten staat.

WEDEROPSTANDING

Dat brengt ons als vanzelf bij het geloofsartikel van de wederopstanding des vleses. Het lichaam van Gods kind, onderworpen aan de zonde en getekend door de gevolgen van de zonden, zal eens in heerlijkheid opstaan. De opstanding van de Heere Jezus is daar een onderpand van. Zo zeker als de Borg is opgewekt uit de dood, zo zeker zullen al Gods kinderen opgewekt worden uit de dood. Zo zeker als de Borg in een verheerlijkt lichaam is opgestaan, zo zeker zullen ook Gods kinderen in een verheerlijkt lichaam opstaan uit de dood. Zo is Christus de Eersteling van degenen die ontslapen zijn. Dat is tot troost voor Gods kinderen. Daarom vraagt de Heidelbergse Catechismus in Zondag 22 ook naar de troost van de opstanding uit de doden. De Heere wil Zijn Kerk onderwijzen in de troost van de opstanding des vleses.

Zij dragen nu nog het lichaam der zonde met zich mee. Ze ervaren

nog zo vaak de kracht en de macht van het zondige vlees. Maar dat zondige vlees zal eens mogen afsterven. Hun lichaam zal in oneer in de aarde gezaaid worden en in eer en heerlijkheid mogen opstaan. Het verheerlijkte lichaam dat er voor hen wacht, is een lichaam waar de zonde nooit meer in wonen zal. Een lichaam aan Christus' lichaam gelijkvormig, waarin ze Gods eer eeuwig mogen bedoelen. Zij dragen nu nog het lichaam der zonde met zich mee. In dat lichaam komen de gevolgen van de zonden openbaar. In het meedragen van beperkingen, in het ervaren van wat het is om een ernstige ziekte onder de leden te hebben, in de afbraak van het zwakke lichaam. Hun broze lichaam zal na het sterfen in zwakheid in de aarde gezaaid worden en in kracht en onverderfelijheid mogen opstaan. Ze zullen eeuwig God mogen grootmaken in een lichaam wat van de gevolgen van de zonden totaal bevrijd is.

TROOST OF DOOD

Wat een troost ligt er in het open graf van de Borg. Zijn graf is geopend en alle graven van de Zijnen zullen ook geopend worden.

Hij is opgestaan en al de Zijnen zullen ook opstaan.

Geldt deze troost ook voor u? Daar komt het in ons leven op aan. Wanneer de Heidelbergse Catechismus over de wederopstanding des vleses spreekt, wordt de nadruk gelegd op de verbinding met het Hoofd, Jezus Christus. Bent u door wedergeboorte Christus ingelijfd? Heeft de Heilige Geest de geloofsband gelegd tussen Christus en uw ziel?

Moet u zeggen buiten deze troost te staan? Dan rust de dood nog steeds op u. Vreselijk zal het dan zijn als de dag van de opstanding aanbreekt. Dan zal ook uw graf opengaan. Ook u zult opstaan, maar dan tot eeuwig afgrijzen (Dan. 12:2). Toch is uw situatie nog niet hopeloos. Het geopende graf predikt ook dat er leven in dode zondaarsharten gewerkt wordt. Haast u en spoed u om het leven te zoeken bij Hem Die het zegt: 'Ik ben de Opstanding en het Leven.'

Het open graf geeft perspectief te midden van een wereld vol sterven en rouw.

ALS OVERWINNAAR

'En Jezus, wederom met een grote stem roepende, gaf den geest!'

Mattheüs 27:50

Voor de laatste of zevende maal wijzen we u op de biddende Borg. Ditmaal staan we niet zozeer stil bij de woorden die Hij op het laatste heeft gezegd en heeft gebeden, maar vooral bij de wijze waarop deze zijn uitgesproken, namelijk met een grote stem.

Daar wijzen zowel Mattheüs als Markus en Lukas op. Jezus riep Zijn laatste woorden, Zijn laatste gebed uit met een grote stem. En dat is opmerkelijk.

Als onze geliefden sterven, dan is vaak geen spreken meer mogelijk, of er is slechts een zacht gefluister. Heel soms mag iemand nadat hij nog een psalm zong, de laatste adem uitblazen.

Maar roepen met een grote stem en daarna sterven, dat lezen we alleen van Christus, de biddende Borg, de overwinnende Zaligmaar. Hij Die macht had het leven aan te nemen, Hij had ook macht het leven af te leggen. Wanneer? Toen alles volbracht was. En dat klinkt door in de grote stem waarmee Hij roept voordat Hij de geest geeft. Het is volbracht. Hij is dé Overwinnaar!

WEER GEOPEND

Op Golgotha is de straf op de zonde volkomen gedragen en weggedragen. De toorn en de vloek van God zijn nu volkomen gestild. De wet is vervuld en de Schrift is vervuld. Gods recht is voldaan en de zaligheid voor Gods Kerk is met behoud van al Gods deugden nu volkomen aangebracht. De kop van satan is vermorzeld. De hel is gesloten voor de ganse Kerk en de weg naar het

Vaderhuis weer geopend. Werkelijk, Christus is Overwinnaar in de strijd. Nu zal Zijn volk de zegen ontvangen. Hier past maar één uitroep: Halleluja, looft de Heere van nu aan tot in der eeuwigheid.

Aan het einde van deze serie mogen we u en jou op deze Overwinnaar wijzen. Terwijl Hij met een grote stem de geest geeft, 'horen' we toch van heerlijke overwinningen. Immers, op hetzelfde ogenblik scheurt het voorhangsel van de tempel. De kloof tussen Jood en heiden is voorgoed gebroken en wereldwijd zal vanaf nu de drie-enige God Zijn Kerk vergaderen uit alle geslachten, talen, volken en natiën. Nu zal het welbehagen des Heeren door Zijn doorboorde Middelaarshanden gelukkiglijk voortgaan! Hij zal als Overwinnaar regeren van de zee tot aan de zee en van de rivieren tot aan de einden der aarde. Hij zal Zijn loon hebben tot in eeuwigheid.

Daar hangt de Overwinnaar met uitgebreide armen aan het kruis-hout. Die armen zijn nu nog uitgebreid. En die uitgebreide armen van deze Overwinnaar zeggen ook in 2026: 'Wendt u naar Mij toe, wordt behouden o alle gij einden der aarde, want Ik ben God en niemand meer'.

Hij roept en lokt nog met deze open overwinnaarsarmen dat vijanden met God verzoend kunnen worden. De uitgebreide armen van deze Overwinnaar nodigen juist vermoeide en belaste zondaren: 'Komt herwaarts tot Mij, Ik zal u rust geven. Zie, er is een plaats bij Mij'.

TOEKNIKKEN

Na de uitroep buigt Hij Zijn hoofd. En zo knikt Hij als Overwinnaar als het ware Zijn kinderen, toen en nu, vriendelijk toe: 'Ik leef en Gij zult leven'. Ja, in Christus zult u meer dan overwinnaars zijn. U zult aanstonds met mij heersen in de troon Gods tot in alle eeuwigheid.

Tot slot, zoals de kribbe niet zonder het kruis kon, zo kan het kruis niet zonder de kroon. Paulus schreef: 'Maar wij zien Jezus met eer en heerlijkheid gekroond!' Straks zal alle knie, u, jij en ik ook, voor Hem buigen tot in alle eeuwigheid. Zal dat aanbeddend of knarsetandend zijn? Nu roept Hij nog met grote stem, ook tot ons: Bekeert u en gelooft het Evangelie! 'Zo gij Zijn stem dan heden hoort, verhardt u niet, maar laat u leiden'.

De werken Gods

‘Rabbi, wie heeft er gezondigd, deze of zijn ouders’.

Johannes 9:2b

De discipelen willen nieuwsgierig weten of de blindgeborene gezondigd heeft, of dat zijn ouders gezondigd hebben. De vraag is uiterst ongepast, maar niet heel vreemd. Want God bezoekt de zonden van de vaders ook weleens aan de kinderen, had Mozes al gezegd, zelfs tot in het derde en vierde geslacht (Ex. 20:5): Zeg, wat zouden die ouders eigenlijk gedaan hebben dat ze zo’n blind kind hebben gekregen? Wat hebben die vader en moeder op hun kerfstok? De discipelen maken zich niet druk over de toekomst van deze blinde man, maar over zijn verleden.

Spurgeon zegt over zo’n vraagstuk: ‘Schrijf nooit een bijzonder leed, waaronder een mens gebukt gaat, aan een bijzondere zonde toe’. En Thomas Scott merkt er dit over op: ‘Het past ons zeer voorzichtig te zijn met het toeschrijven van rampen van andere personen aan hun bijzondere omstandigheid, want de Heere kan heel andere redenen hebben om hen te treffen, en degenen die Hij het meest liefheeft, worden dikwijls lang en zwaar beproefd’.

Toch willen de discipelen het weten en ze leggen het hun Meester voor. Ze zijn net zo kortzichtig als de vrienden van Job. Ze willen Gods raadsbesluiten weleens wat narekenen: Zou er niet een verborgen zonde ten grondslag liggen aan dit lijden? Job moet wel iets heel ergs hebben gedaan, anders zou God hem toch niet zo zwaar straffen? Zo willen ook de discipelen het hunne weten van de ellende van die blinde man: Rabbi, wie heeft hier nu gezondigd?

Met de ene wijsvinger wijzen de discipelen naar de blinde: Heeft hij gezondigd? En met de andere wijsvinger wijzen ze in gedachten naar z’n ouders: Of, zouden zij gezondigd hebben? Ze zoeken een zondebok: Meester, wie deugt er hier niet? Het moet toch aan iemand liggen!

‘Zij zagen dat sommigen kreupel of scheel, anderen geheel blind of mismaakt waren, en terwijl ze de verborgen oordelen Gods hadden moeten eerbiedigen, wilden zij in Zijn werk een duidelijke oorzaak zien’ (Calvijn).

Zo zijn de discipelen in gesprek met hun Meester. Ze zijn wel aan het goede adres, want bij Hem is raad, bij Hem alleen. Maar ondertussen gaat het óver die blinde bedelaar. Ze gaan niet naast hem zitten, maar wijzen naar hem en praten over hem. En hij zit vlakbij, hij is wel blind, maar zeker niet doof. Zijn oren doen het nog heel goed! De mannenbroeders konkelefoezen over hem, maar spreken niet mét hem. Ze zien hem zitten, maar negeren hem, volledig. Dat is ook een groot kwaad onder de zon.

Christus snijdt de vragen van Zijn volgelingen af en geeft een ontdekkend antwoord. De discipelen zeggen dat het toch aan iemand moet liggen, maar Hij zegt dat het aan niemand ligt. Hij gaat licht laten vallen over Gods eeuwige raadsbesluiten: ‘Noch deze heeft gezondigd, noch zijn ouders, maar dit is geschied opdat de werken Gods in hem zouden geopenbaard worden’ (Joh. 9:3).

*Ze zien hem
zitten, maar
negeren hem,
volledig.*

JA-BROER OF VRIENDELIJKE VADER

In de eerste twee artikelen kwamen er voor 'ouderling' verschillende namen langs: oudste, dienaar, herder, apostel, regeerder, opziener. Hoe zit dat?

1. Bevestigd tot ouderling
2. Een mensje uit het stof (Calvijn)
3. **Ja-broer of vriendelijke vader (W. à Brakel)**
4. Een stervende tussen stervenden (R.M. M'Cheyne)
5. In dienst van de Koning (ds. G.H. Kersten)
6. Blind voor de uitkomst

Het formulier zegt eenvoudig dat er twee soorten ouderlingen zijn: die in het Woord en de leer arbeiden en de anderen bij wie dat niet het geval is. De eersten zijn de predikanten, ook dienaren des Woords of herders-en-leraars genoemd. Alleen zij verkondigen het Evangelie en bedienen de sacramenten, maar zijn tegelijk als

Wilhelmus à Brakel

mede-ouderling betrokken bij de kerkregering en tuchtzaken.

Wordt in vacante gemeenten 'een ambt gemist', dan bedoelt men meestal een eigen predikant. Met drie ambten is de kerkenraad compleet. De taken voor predikant en ouderling zijn grotendeels hetzelfde. De vereisten voor ouderling komen dan ook grotendeels overeen met die van predikanten.

SCHAT AAN ONDERWIJS

Wilhelmus à Brakel, een late vertegenwoordiger van de Nadere Reformatie, schrijft in de "Redelijke Godsdienst" (eerste uitgave, 1700) het hoofdstuk 'Van het ambt der Herders en Leeraars, der Ouderlingen en Diakenen'. Dat is praktisch getoontzet, pastoraal bewogen en blijvend actueel. Zowel beginnende als ervaren ambtsdragers vinden hier een schat aan onderwijs. De hoedanigheden voor ouderling en zijn persoonlijke kenmerken krijgen een ruime plaats.

Hij moet niet alleen kennis hebben, maar die ook kunnen overdragen op anderen. Zijn uitstraling is 'stemmig en deftig'. Hij heeft een afkeer van gemaakt en stuurs optreden. Onbaatzuchtige liefde tot Christus en Zijn zaak en tot Zijn schapen bepaalt zijn houding 'als een vriendelijke vader'. Vooral is gebed, zelfverloochening en ijver nodig. Zo'n herder is een

voorbeeld voor de gemeente.

Het is ook de plicht voor ouderlingen om in persoonlijke contacten onderwijs te geven, te vermanen en te bestraffen vanuit het Woord. Bekwaamheid om te onderwijzen is voor predikanten onmisbaar, maar ook voor ouderlingen zeer welkom. 'Hoe geleerder, hoe liever', betoogt À Brakel.

NEDERIG

Een nederige gestalte is ook een wezenlijke eigenschap. 'Ze zijn niet gekomen om voor in de kerk op een zacht kussen te zitten en zich in te beelden dat zij meer zijn dan de lidmaten'. Ze mogen niet heersen over de predikant, maar hoeven ook geen ja-broers te zijn en blindelings te volgen wat de leraar wil. À Brakel: 'Hun werk is in alle nederigheid, wijsheid en liefde, met de leraren het beste van de kerk te bevorderen. Als van de Heere tot dit werk gezonden, moet hij al zijn werk aanvaarden en uitvoeren'. Over nederigheid gesproken, de grote Comrie ondertekende eens een schrijven met: 'Uw dienstwillige dienaar, Alexander Comrie'.

In zijn ambtsvervulling heeft een ouderling acht te geven op de hele kudde en moet hij de wolven weren uit de schaapskooi. Hij let ook op het gedrag van de schapen afzonderlijk. Met natuurlijk daaraan verbonden het onderwijs

aan onwetenden en bezoek aan de zieken.

Aparte aandacht vraagt Wilhelmus à Brakel voor het gedurig aansporen tot het bezoeken van catechisaties en kerkdiensten. Hiermee benadrukt hij 'de liefde tot haar welstand'. Dat het werk in zijn tijd ook al veel was, bewijst het feit dat zijn gemeente te Rotterdam in kwartieren verdeeld was, kennelijk met elk een eigen 'wijkouderling'.

SULAMMITH

Een ouderling waakt als het goed is voortdurend over de vrede en eenheid in de kerk. Een vrede die niet ten koste mag gaan van de waarheid, daarover is bij Wilhelmus à Brakel geen misverstand. In een preek over Hooglied 6:13 zegt hij dat de kerk de roeping heeft om vrede te bevorderen. Dat past niet alleen de ouderling, predikant en diaken, maar iedere drager van het ambt aller gelovigen. 'Keer weder, keer weder o Sulammith! Keer weder, keer weder'.

Men zegt dat Wilhelmus daarom zijn enige dochter Sulammith noemde: 'kind des vredes'. Hij verlangde naar vrede in de kerk. Wat zegenrijk zou het voor onze gemeenten zijn als de veelbesproken interne eenheid mocht (her)leven en vermeerderen. Bij ambtsdragers en niet-ambtsdragers, in gemeente en classis, in leer en leven, in woord en wandel. Schenke de Heere een wederkeer tot Zijn eer.

ZALIGHEID EN VERDOEMENIS

Nog eenmaal roept 'Vader Brakel' de ambtsdragers toe: 'Aan uw werk hangt de zaligheid of verdoemenis van kostelijke, edele mensenzielen; indien gij hen laat lopen, zij gaan verloren. Zal men niet ontroerd worden over het eeuwig verderf van mensen naar ziel en lichaam? Zoudt ge hen niet uit het vuur rukken en als een roof van voor de hel weghalen en voor Jezus' voeten nederzetten?' Huiswerk voor ambtsdragers!

► volgende week deel 4:
Een stervende tussen stervenden

Petrus van der Hagen

STEM UIT HET VERLEDEN

DRIE UREN DUISTERNIS

'Het zesde uur is het uur van de middag, want deze uren worden niet vanaf middernacht, maar vanaf de opgang van de zon gerekend. Dan is de dag op zijn hoogst, dan is de zon op haar hoogtepunt en naar de loop van de natuur is er nooit minder duisternis dan juist om die tijd. Toch ontstond juist op die tijd deze duisternis. Lukas voegt eraan toe dat de zon verduisterd werd, waarmee hij ons wil laten weten hoe dit kon gebeuren. Op die volle middag werd de zon overdekt met een kleed, haar licht werd bedekt, haar stralen tegengehouden en een dikke duisternis over de oppervlakte van de aarde gebracht.

Dit gebeurde niet door een natuurlijke oorzaak. Het was geen zonsverduistering die volgens de regels van de wetenschap en de berekening van de sterrenkundigen kon gebeuren. Het is een wonderwerk van Gods almacht, die de zon met dikke wolken bedekt heeft en voortdurend heeft belet dat zij haar gewone schijnsel aan de aarde kon meedelen. Aangezien alle schepselen door God gemaakt zijn, zijn ze ook aan Zijn macht onderworpen en afhankelijk van Zijn voorzienigheid. Hij heeft de zon geschapen als een bruidegom die uit zijn slaapkamer uitgaat en die vrolijk is als een held om zijn pad te lopen; zijn uitgang is van het einde van de hemel en haar omloop tot aan het einde daarvan (Ps. 19:5, 6). Maar als Zijn almachtig raadsbesluit het goed acht en als het nut van Zijn kinderen erom vraagt, kan Hij juist daarom die looper laten stilstaan en de maan verhinderen verder te gaan, totdat Gods volk zich aan haar vijanden heeft gewroken. Hij kan die tien graden op de zonnwijzer laten teruggaan. Zoals Hij aan de zon die hitte en dat licht heeft meegedeeld, waarvoor niets verborgen is, kan Hij die beide ook achterhouden en de aarde met een koude duisternis bedekken.

Alle schepselen moeten aan hun Schepper onderworpen zijn en Zijn voornemens ten uitvoer brengen, Zijn macht laten zien en Zijn wonderen bekendmaken. Zo deed God een duisternis over Egypte komen die men tasten kon en die drie hele dagen duurde. Daarentegen was het in de woningen van de kinderen van Israël licht. Het is dus overduidelijk dat dat een wonderbaarlijke verduistering van de zon geweest is, zoals dat ook het geval was met deze, die plaats had bij de dood van Christus (...). De duisternis strekte zich uit over de gehele aarde. De zon is de bron van het licht op de aarde, dus moet deze duisternis ook over de gehele aarde gekomen zijn toen de zon verduisterd werd. Het is niet waarschijnlijk dat deze duisternis alleen in Juda geheerst heeft. U kunt lezen in de geschriften van de heidenen dat in het achttiende jaar van keizer Tiberius – en dat is dezelfde tijd waarin Christus heeft geleden – er een verduistering van de zon geweest is, die samenging met een grote aardbeving, zoals nog nooit eerder in de wereld waargenomen was'.

Uit "De afgrond van Gods liefde", Petrus van der Hagen; uitg. Den Hertog, 2026.

Kanselboodschap

Op biddag is in jouw kerk de kanselboodschap voorgelezen. Je weet het vast nog wel.

*Verhard
je niet,
maar laat
je leiden.*

Onze tijd is ernstig. Er gebeuren veel dingen tegen Gods Woord. Hoezo nog met de Heere rekening houden? Nee, 'eigen meester, niemands knecht!', hoor je steeds vaker. Jij en ik moeten ons dat aantrekken en ons leven onderzoeken. Daniël bad: wij werpen onze smekingen voor Uw aangezicht niet neder op onze gerechtigheden, maar op Uw barmhartigheden, die groot zijn. Ezra klaagde op het tempelplein over de zonde van het volk. In Klaagliederen smeekte Jeremia ootmoedig om bekering.

Wat is ootmoed? Jouw zonden belijden in oprecht berouw. Daarover klagen. In kerk en school, persoonlijk in je binnenkamer. De nood van je harde hart aan de Heere vertellen, Hem oprecht om vergeving vragen. Dan gedenkt Hij aan Zijn verbond. De Generale Synode, de meest brede kerkelijke vergadering, heeft de kanselboodschap gestuurd naar alle gemeenten om voorgelezen te worden. Wat ligt daar op de tafel voor de voorzitter? De open Bijbel! Daar staat in wat God van mij eist.

Waar we ons allemaal aan moeten houden. Gehoorzaamheid aan de Tien Geboden en bekering tot Hem. Wil je de kanselboodschap nog eens lezen? Zie De Saambinder nummer 11.

Ik kreeg een tip: lees de krant én de Bijbel. Het wereldnieuws vertelt wat er gebeurt: vooral oorlogen en geruchten van oorlog zijn wereldnieuws. Over kerksluitingen, verslavingen, christenvervolgingen. En helaas ook over zonden in de kerk. Wat erg. Het staat allemaal in Gods Woord. Wat in de Bijbel staat, komt precies uit.

Wanneer is de volgende kanselboodschap? Aanstaaende zondagmorgen. Elke preek is Gods brief aan jou en mij. Een kanselboodschap! Elke dag moet biddag zijn als je opstaat en dankdag als je gaat slapen. Leef met je open Bijbel. Geloof Zijn heil- en troostrijk Woord. Verhard je niet, maar laat je leiden. De boodschap voor vandaag.

LEESTIP: DANIEL 9

de **Saambinder**

**Vraag van de week:
Wat gaven de discipelen de Heere Jezus te eten toen Hij op Zijn opstandingsdag 's avonds in hun midden kwam?**

Antwoord op de vraag van vorige week:

Met het verradersgeld van Judas hebben de overpriesters de akker van de pottenbakkers gekocht voor een begraafplaats voor de vreemdelingen.

Mattheüs 27:7

*‘Weent u over
degenen die in
de Heere zijn
gestorven? Zij zijn
niet weg, maar
voorgegaan.’*

R.M. McCheyne

BIJ DE VOORPAGINA:

GEREFORMEERDE GEMEENTE DIRKSLAND

Van 1959 tot 1980 wordt de gemeente van Dirksland gediend door ds. P. Blok. Als hij in ‘De woestijnreis van een bijwoner’ op deze jaren terugblijkt, merkt hij onder meer op: ‘Na de bevestiging als predikant van de gemeente van Dirksland vroeg de ambtelijke arbeid de aandacht. Ik had het voorrecht dat er in de kerkenraad ouderlingen en diakenen waren die de gemeente al vele jaren mochten dienen. Ze zijn mij tot grote steun geweest in de arbeid. Die oudjes liepen met je te sjouwen. Wat hebben ze me gedragen en verdragen! Ik leerde ook veel van hun gesprekken. De ouderlingen kwamen in de begintijd elke zaterdagavond in de pastorie koffiedrinken. Dirksland was een rijke leerschool. Ze hebben mij daar de kansel op gebeden. (...) Onvergetelijk was het gezelschapsleven met Gods volk. Niet alleen na de bediening van het Heilig Avondmaal, maar ook op andere tijden kwam men

samen. Er waren van God geleerde en geofende mensen. Ze zijn mij tot onderwijs en steun geweest in het ambtelijke leven. Met heimwee denk ik nog vaak terug aan die gezegende tijd in Dirksland’.

John, de schrijvende pelgrim

Het catspel

John is op zondag op de speelweide met zijn vrienden bezig met het catspel. Hij is zojuist erg geschrokken want het leek of een stem hem toeriep om hiermee onmiddellijk te stoppen! Maar er komt een andere stem overheen die hem influistert: ‘Wat maakt het uit of jij verloren gaat om veel of om weinig zonde? Voor jou is er toch geen genade. Ga maar verder met je spel en maak plezier zolang het kan.’

En John slaat opnieuw, zo hard en woest als hij nog nooit geslagen heeft. De vrienden kijken hem verbaasd aan. John kan echt vreemd doen, maar spelen kan hij als de beste.

Als John aan het eind van de middag thuiskomt, kijkt Mary hem bevreemd aan. Wat heeft hij een woeste blik in zijn ogen! Ze is bang voor hem als hij zo kijkt. ‘Kijk niet zo naar me,’ zegt hij boos. ‘Je hoeft vanavond niet voor te lezen, want ik ga vroeg naar bed.’

‘Ben je ziek?’ vraagt Mary bezorgd.

‘Nee, maar ik wil morgen vroeg opstaan. Er is nog heel wat werk te repareren en des te vroeger kan ik op pad gaan om nieuw werk.’

De volgende morgen wordt Mary al vroeg wakker van de geluiden die uit de werkplaats komen.

Zo vroeg is John nog nooit opgestaan en zo hard heeft hij nog nooit op het aambeeld geslagen!

* * *

John heeft geen rust. Als hij thuiskomt van zijn dagtochten gaat hij zijn werkplaats in en ’s avonds gaat hij weer de deur uit. Er zijn altijd wel vrienden te vinden met wie hij een straatje kan omlopen. Thuis wil Mary natuurlijk weer voorlezen en daar heeft hij helemaal geen zin meer in. Nee, al die aanwijzingen en voorstellingen om de Heere te zoeken, gelden niet meer voor hem, dat weet hij zeker!

HET BELANG VAN DE LEERDIENST

We willen in dit laatste artikel 'hoorbaar maken' hoe gevarieerd de catechismusprediking kan en mag zijn.

Dit doen we vanuit het hartelijke verlangen om de gemeente steeds maar weer onderwijs te mogen geven vanuit de Heilige Schrift. Met in de tweede dienst steeds als vaste lijn: de bevindelijke doorleving van de énige troost in leven en sterven. Dit is de hele structuur en opzet van ons leer- en troostboek. Dus dit moet ook voortdurend doorklinken!

Een leerdienst is een kerkdienst waarin onderwijs wordt gegeven en onderwijs wordt ontvangen. Het uiteindelijke doel is, dat er verloren zondaren tot God bekeerd worden en dat Gods kinderen verder geleid mogen worden op de weg des heils. Deze twee doeleinden zijn uitsluitend het werk van Gods soevereine genade en Geest. Dat kunnen wij mensen niet bewerken (2 Kor 2: 16). Maar deze genadewonderen wil de Heere altijd middellijk werken. Dat middel is allereerst en allermeeest de onderwijzing uit de Schriften (Rom 10:17).

Voor dit onderwijs zijn we in preken en luisteren geheel verantwoordelijk. Hoe verschillend de gaven ook zijn, maar bij de roeping tot het ambt der onderwijzing hoort nadrukkelijk: 'bekwaam om anderen te leren' (2 Tim 2:2 en de Grote Catechismus van Westminster, vraag 158). Dan wordt wel gezegd: 'De Heere vindt ze bekwaam, door aanwezige gaven, of Hij maakt ze bekwaam, door ontwikkelde gaven. Zo niet, dan blijkt men niet geroepen'.

Gezien vanuit de prediker is het dus Zijn taak dat er werkelijk onderwijs gegeven wordt. 'Onderwijzing in de christelijke leer' is toch de ondertitel van de HC. Mijn onvergetelijke docent ds. J. van Haaren hoor ik nog benadrukken: 'uitleggen, uitleggen, uitleggen, want ze weten het niet'. En zijn uitspraak die me voortdurend bijblijft: 'als ze niet luisteren, is het jouw schuld'. Om deze praktische aspecten van de leerdienst gaat het me nu.

ANALYTISCH

De manier van preken vanuit de HC is in de loop der eeuwen niet hetzelfde geweest. Wel liggen er nuttige lessen voor ons uit het verleden. De Heidelberger is een beproefd belijdenisgeschrift, dat zorgvuldigheid vraagt. Het is geen schoolse uiteenzetting van de dogmatiek, maar de leidraad voor de Woordbediening. Met een duidelijk praktikaal-bevindelijk karakter. Dat is ons troostboek dus van zichzelf.

Vanaf de zeventiende eeuw verklaren de predikers de Heidelberger daarom over het algemeen sterk analytisch. Dat wil zeggen dat vraag en antwoord worden uitgelegd. Dit wordt wel de Hollandse methode genoemd.

ONDERWIJS GEVEN

De prediker heeft hierin een bepaalde vrijheid: wel of geen inleiding of een Bijbeltekst vooraf, wel of niet analytisch, enz.

Als er maar duidelijk onderwijs gegeven wordt!

Er kan een inleiding op de catechismuspraak voorafgaan. De bedoeling van een inleiding is naar het geheel van de Zondag één te leiden. De aandacht alvast daarop te richten. Een inleiding mag geen nieuwe dingen aanreiken en de aandacht van de Zondag áfleiden. Want er is toch al alles voor nodig om de aandacht te krijgen en te houden. In welke vorm dan ook, moet aan het begin duidelijk worden waar we in het geheel van de HC zijn, zodat de hoofdlijn steeds hoorbaar is.

Niet slechts in het begin, maar in het geheel van de preek moet de lijn met de Heilige Schrift duidelijk gemaakt worden. Rond 1800 komt er namelijk in de aanpak meer franje. Zelfs twee inleidingen, met een voorafpraak, een uitvoerige herhaling van de vorige zondagsafdeling(en), waardoor de eigenlijke verklaring van de Zondag in het gedrang komt.

Ook een 'losse' toepassing (los van de Zondag dus) aan het einde stelt de eigenlijke catechismustekst in gebreke. Later wordt de toepassing meer tussen-door in de catechismuspraak gegeven. Daardoor vormt het voorwerpelijk-onderwerpelijke meer een eenheid. Want elke Zondag heeft immers - als het goed is - een eigen toepassing. Getrouw onderwijs wil de Heere zegenen. Dat moge onder ons blijken.

DS. H. HOFMAN, GRAND RAPIDS (VS)

DE DAG DER KLEINE DINGEN

Van Simson lezen we in Richteren 14 dat hij, nadat de Geest des HEEREN vaardig over hem werd, ergens in de buurt van Timnath een jonge leeuw verscheurde.

Enkele dagen later kwam hij op die plaats terug om het aas van de leeuw te bezien. Hij vond er een bijenzwerm met honing. Ongetwijfeld heeft Simson teruggedacht aan wat daar eerder was gebeurd. De plaats trok hem daarnaartoe.

Iets soortgelijks overkwam ons onlangs tijdens een werkbezoek aan het zendingsveld in Bolivia. Samen met twee van onze zoons hadden we een dag uitgetrokken om wat rond te rijden door de plaats waar we jaren geleden woonden, en waar zij bijna negen jaar van hun kindertijd hadden doorgebracht. Onwillekeurig stop je bij plaatsen waar herinneringen liggen.

Een bezoek aan de christelijke school hoorde er ook bij. Daar kende ik nog een plaats met een herinnering waar het in dit artikel over gaat. Die plaats bij de school trok me om een bepaalde reden.

LEERKRACHTEN

Meer dan twintig jaar geleden liep ik daar eens, zeg maar op het schoolplein. Het was bij mij vanbinnen niet ruim gesteld. De klacht van Jesaja: 'Wie heeft onze prediking geloofd? En aan wien is de arm des HEEREN geopenbaard?' (Jes. 53:1) moet de oorzaak ervan zijn geweest.

De meeste leerkrachten kwamen in die tijd uit de stad en waren niet van onze richting. De een was rooms-katholiek, de ander kwam uit evangelische kring, een derde

kwam nog weer ergens anders vandaan. Maar ik was altijd verbaasd hoe trouw men in Loma Alta naar de kerk kwam en hoe aandachtig de meesten luisterden naar de preek. Ze móesten ook wel natuurlijk, vanwege hun werk als leerkracht op een zendingsschool. Ze hadden een voorbeeldfunctie.

Op die bewuste ochtend na de dagopening liep ik daar nog wat rond. Een van de leerkrachten moet gezien hebben dat ik niet in een opgewekte stemming was. Onverwacht wees zij mij op een klein kuiltje in het cement, vlak bij mijn voet, precies onder het tuitje van de airco die daarboven in de muur hing te zoemen. Ze zei vriendelijk: 'Dominee, u moet geloof hebben'.

Ik zag inderdaad dat daar in het cement wonderlijk genoeg een kuiltje was ontstaan van het water dat daar zo'n beetje dag en nacht op druppelde. Ik wist wat ze bedoelde, en ben het nooit meer vergeten. Tijdens ons laatste bezoek aan de school moest ik er weer even naar toe om te zien of het kuiltje er nog was. Is het dan inlegkunde óf geloof als je denkt aan Jesaja 55:11: 'Alzo zal Mijn Woord, dat uit Mijn mond uitgaat, ook zijn, het zal niet ledig tot Mij wederkeren, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen waar-toe Ik het zend'.

TOT BEMOEDIGING

De les is hopelijk duidelijk. Hoe vaak verwachten we heimelijk vrucht

van iets groots of opzienbarends. En laten we eerlijk zijn: dát komt dan vroeger of later in de boeken terecht. Maar wát als het om een mosterzadje gaat? Wát als de Heere Zelf in Zijn Woord spreekt over Zijn werk als een dauw? Is dat minder bijzonder?

Ik kom weleens mensen tegen die hun leven lang wachten op iets groots, wat maar nooit schijnt te gebeuren. Soms ben ik echter bang dat het zicht op 'het kuiltje' wordt overgeslagen of veronachtzaamd. Is een kuiltje in het harde steen – ontstaan door druppeltjes water – niet bijzonder? Is het al gebeurd in ons harde hart?

Laat dit voorbeeld een bemoediging zijn voor de zaaiers van het Woord. Waar ter wereld dat ook gebeurt, of dat nu op het zendingsveld is of in een gevestigde gemeente. Laat het een bemoediging zijn voor hen die niet durven spreken over grote zaken, maar toch geen vreemdeling zijn van een kuiltje hier of daar. Niet om daarin te rusten of om het huis van hun zaligheid erop te bouwen, maar wél om de dag der kleine dingen niet te verachten.

Ten slotte, wat de wereld en de godsdienst nogal eens groot achten, bleek in de ogen van de Heere Jezus maar klein, of in het geheel zelfs niets. En andersom was het ook waar. Het kruimeltje geloof van de Kananese vrouw was in de ogen van de Zaligmaker een groot geloof.

DE KANSELBOODSCHAP... HOE NU VERDER?

Op de biddag werd de kanselboodschap in onze gemeenten voorgelezen. Indringend klonk de oproep om te klagen over onze zonden, onze wegen te onderzoeken en terug te keren naar de Heere. De woorden klinken nog na.

In de biddagpreek ging de voorganger door op de inhoud van de boodschap. Thuis praatten we er misschien nog even over na. De krant en de kerkelijke bladen schonken er aandacht aan. Maar hoe nu verder? Weer overgaan tot de orde van de dag? Dat is de bedoeling van de kanselboodschap in ieder geval niet. Wat dan wel?

BINNENKAMER

Waarachtige bekering kunnen we niet zelf bewerken. Ook berouw laat zich niet organiseren. Het zijn genadegaven van de Heilige Geest. We hebben persoonlijk het werk van Christus nodig. Alleen daarvoor komen we in de rechte verhouding met de Heere en zal ons leven iets uitstralen van de vreze van Zijn Naam.

De Heere werkt wel middellijk. Daarom moeten we in ons dagelijks gebed allereerst worstelen met de nood van onze eigen ziel op reis naar de eeuwigheid. Daarbij gaat het ook om het heil van de naaste om ons heen. Daarnaast blijft gebed nodig voor alle noden in wereld, land en kerk.

In dit verband wijzen we op de oproep van de Heere Jezus tot Zijn discipelen: 'Maar gij, wanneer gij bidt,

ga in uw binnenkamer' (Matth. 6:6a). Hebben wij zo'n stille plaats, waar we ons hart uitstorten voor de Heere?

GEZIN

In het gezin kan de kanselboodschap ook een vervolg krijgen. Print de tekst van de kanselboodschap uit (zie www.gergeminfo.nl) en leg het blad in de Bijbel of in het (dag)boek dat aan tafel gebruikt wordt. Laat bijvoorbeeld de woorden 'klagen', 'onderzoeken' en 'wederkeren' regelmatig terugkomen. Praat er met elkaar over welke zorgen er op dit moment zijn in de wereld, in ons land en in de kerk. Leg vooral de spits naar ons eigen zondige hart.

We hebben allen vergeving van zonden nodig. Dit is alleen mogelijk door het offer van Christus. Volgen we het voorbeeld van vader Job, die voor al zijn kinderen bad en voor ieder apart een offer bracht?

GEMEENTE

De gemeente is in het bijzonder de plaats waar de inhoud van de kanselboodschap verder gebracht moet worden. Laten kerkenraden dit punt maar op de agenda plaatsen.

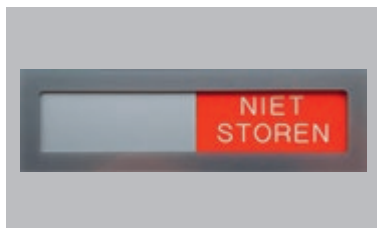
Iedere zondag doen we in de tweede (of derde) dienst voorbede voor de noden in wereld, land en kerk. Goed om bij de voorbereiding van de preken steeds verbinding te zoeken met de (leef)

wereld van nu en concreet te zijn in het benoemen van de zonden. De avonddienst op bid- en dankdag is bij uitstek geschikt voor een preek over de tijdsomstandigheden. Bij de catechismuspreken over de Tien Geboden ligt er vanuit ieder gebod een spits naar de zonden van ons leven. Deze zaken moeten ook tijdens het huisbezoek bespreekbaar gemaakt worden.

Op de catechisatie kan het komende seizoen de kanselboodschap terugkomen in de lessen. Noteer de kernbegrippen die erbij horen, bijvoorbeeld: zonde, berouw, zelfonderzoek, bekering, vergeving, enz. Maak deze begrippen concreet bij de bespreking van de les over de zonde(val), de vergeving van de zonden, de waarachtige bekering, enz. Er is vaak wel een lijn te trekken.

De verenigingen gebruiken soms een jaarthema. In het nieuwe seizoen zou bijvoorbeeld 'Berouw en bekering', 'Schuld en vergeving' of 'Zonde en genade' gekozen kunnen worden. Zo blijven onze gedachten nog wat langer bij de onderwerpen waarover het in de boodschap op biddag ging.

De Heere geve dat de inhoud van de kanselboodschap niet verdampst in de haast van het kerkelijk leven, maar ons blijvend aan Hem verbindt: 'HEERE, bekeer ons tot U, zo zullen wij bekeerd zijn' (Klaagl. 5:21a).

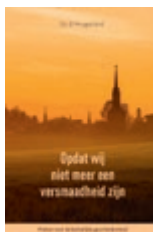

'Maar gij, wanneer gij bidt, ga in uw binnenkamer, en uw deur gesloten hebbende...'

Opdat wij niet meer tot een versmaadheid zijn;

ds. G. Hoogerland;

uitg. Gebr. Koster; 109 blz.; € 13,90.

Opdat wij niet meer tot een versmaadheid zijn

De nood en de schuld van de kerkelijke verdeeldheid ligt onze broeder ds. G. Hoogerland op het hart. In 2019 schreef hij daarover "Om vriend en broed'ren spreek ik nu". In het najaar van 2024 ging hij op verzoek van de kerkenraad aldaar voor in een bidstond in Oosterland. Daartoe waren ook kerkenraden van naburige gemeenten van (Oud) Gereformeerde Gemeenten (in Nederland) uitgenodigd. De meeste waren aanwezig. De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Kruiningen belegde ook een bidstond. Daarin ging ds. Hoogerland als eigen predikant voor. Eveneens stond de dankdagavonddienst in dit teken. Onze broeder legde deze nood en schuld aan de harten vanuit Psalm 141 en vanuit Nehemia 2.

In dit nieuwe boek wordt steeds ernstig het verval in Israël getekend aan de hand van de tekstwoorden en het Schriftgedeelte. Vervolgens wordt het verval getekend in de kerken in leer en leven, juist ook in onze gezindte. Dit verval wordt in meerdere opzichten concreet benoemd; ook bij Gods kinderen. Hoe is hun (geestelijk) leven en hun gebedsomingang met de Heere? Er is helaas zo weinig doorbrekend werk en opwas in de genade.

Ernstig wordt verwoord dat we over de verdeeldheid in de schuld mochten komen en de nood opgebonden mocht worden. De Naam des Heeren wordt er oneer door aangedaan. Nu kunnen wij deze zaken zelf niet voortbrengen; ook hebben wij er geen waardigheid toe. De Heere mocht het werken en daarover in de nood brengen. 'Opdat wij niet meer tot een versmaadheid zijn'. Daartoe moet het aan de orde gesteld worden.

Ten slotte wordt een gedeelte uit een preek van Petrus Dinant (1667-1724) over Efeze 4:16 overgenomen. Hieruit enkele citaten: 'Oprechten zelfs zijn ijverloos in het bidden om de vrede en welvaart van Jeruzalem. Neergebogen heeft men zoveel met zichzelf te doen, dat men aan het (al)gemeen niet denken kan'. Dinant besluit met: 'Dat wij ons van nu aan meer gelegen laten zijn aan dit geestelijke lichaam der gemeente en zijn wasdom of opbouw; verheffende Jeruzalem boven het hoogste onzer blijdschap, zonder ooit te vergeten, ingevolge de opwekking: Bidt om den vrede van Jeruzalem, wel moeten zij varen die u beminnen. Vrede zij in uw vestingen, welvaren in uw paleizen!'

DS. P. MULDER, KOUDEKERK A/D RIJN

Beminlijk Vorst (zeven preken over Psalm 45),

ds. L. van der Kuijl;

uitg. Gereformeerde Gemeente Waarde;

118 pag; € 14,95.

Beminlijk Vorst

Om de kosten te drukken die gepaard gaan met de verbouwing van de pastorie in het Zeeuwse Waarde hebben verschillende gemeenteleden zich ingezet voor de uitgave van een boekje met zeven preken van broeder ds. L. van der Kuijl. De zeven preken gaan alle over Psalm 45, het brui-loftlied van Christus en Zijn bruid. Uit de gekozen thema's voor de preken blijkt al dat door onze broeder de Koning centraal wordt gesteld. Ik noem deze thema's samenvat-tend: het lied, de strijd, de regering, de heerlijkheid, het bevel, de bruid en de toekomst van de Koning.

Duidelijk komt in de preken tot uitdrukking dat Psalm 45 profetisch getuigt van de vereniging door het geloof tussen Christus en Zijn gemeente. Die gaat ver over de aardse echtverbintenis heen. Al kunnen veel aspecten van het aardse huwelijk gebruikt worden om de geeste-lijke huwelijksverbintenis tussen Christus en Zijn bruid te verduidelijken. Daarvan vinden we veel voorbeelden in de preken.

Ds. Van der Kuijl betreft in zijn preken de kinderen er regel-matig bij door vragen aan hen te stellen. Ook de leidingen die de Heere met Zijn kinderen houdt, worden uiteenge-zet, met telkens de verwijzing naar Christus als de enige Naam tot zaligheid. Daarbij ontbreekt de opwekking niet om niet te rusten op allerlei ervaringen, maar het heil en de vastheid van de zaligheid te zoeken in Christus alleen, biddend om de werking van de Heilige Geest.

Onbekeerden, of het nu gaat om mensen die in onge-rechtigheid of in eigen gerechtigheid voortleven, worden ernstig gewaarschuwd om zich te haasten en te spoeden om hun levens wil. De auteur doet dat door met twee woorden te spreken, enerzijds door te wijzen op het vreselijke lot dat de onbekeerden wacht, en anderzijds door te wijzen op wat er bij God vandaan in Christus te krijgen is.

Achter elke preek staan vijf vragen bij de preek en drie vragen speciaal voor de kinderen.

U kunt dit boekje bestellen:

Via mail naar Kersten.fam@outlook.com of via app of bellen met 0623527890 of 0639879175

DS. W. SILFHOUT, VEENENDAAL

KERKNIEUWS

BEROEPINGSWERK

AANGENOMEN

naar Middelburg-Centrum,
ds. S. Maljaars te 's-Gravenpolder

BEROEPEN

te Bodegraven,
ds. H. Brons te Moerkapelle,
te Houten,
ds. P.J. de Raaf te Boskoop;
te Kapelle-Biezeling en
Ooltgensplaat,
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid;
te Rhenen, Westkapelle en Zwolle,
ds. J. van Laar te Barneveld-Zuid;
te Rilland-Bath,
ds. J. van Rijswijk te Oud-Beijerland;
te Sioux Center (Iowa, VS),
ds. J.B. Zippro te Zoetermeer;
te Vlissingen,
ds. G.J. Baan te Rotterdam-Zuidwijk;
te Waupun (Wisconsin, VS),
ds. W. Harinck te Utrecht.

BEDANKT

voor Brakel, ds. B.J. van Boven te
De Valk-Wekerom;
voor Drachten,
ds. J. Beens te Scherpenzeel;
voor Goudswaard en Middelharnis,
ds. L. van der Kuijl te Waarde;
voor 's-Gravenzande,
ds. J.B. Huisman te Ede;
voor Kampen,
ds. H.J. Agteresch te Werkendam;
voor Nieuwerkerk (Zld),
ds. M. Joosse te Barendrecht;
voor Ridderkerk-Slikkerveer en Zeist,
ds. P.J. de Raaf te Boskoop.

BEËINDIGEN PREEKBEURTEN DS. A.B. VAN DER HEIDEN

Ds. A.B. van der Heiden liet ons weten dat hij op 1^e Paasdag in Doetinchem voor de laatste keer het Woord hoopt te bedienen. Met het proponeren als student meegerekend, gaf de Heere hem kracht, lust en liefde om bijna 49 jaar(!) te dienen in onze gemeentenkring. Maar naar zijn zeggen heeft 'alles een bestemde tijd' en wil hij in zijn 83^e levensjaar (waar alles zwaarder gaat vallen) deze taak beëindigen. De Heere sterke onze geliefde broeder en geve – samen met zijn vrouw die hem in alles zo trouw

terzijde staat – de nabijheid van de grote Ambtsdrager Jezus Christus te ervaren. De getrouwe Bedienaar in het binnenst heiligdom, Die onze broeder zo menigmaal mocht aanwijzen en aanprijzen, leeft en dient tot in alle eeuwigheid.

Redactie De Saambinder

KERKDIENTEN IN AALST

In verband met een renovatie en verbouwing van het kerkgebouw in Aalst vinden de kerkdiensten daar van 3 april (Goede Vrijdag) tot medio oktober/november plaats in de kerk van de Hersteld Herv. Gemeente te Aalst. De ingang van deze kerk ligt aan de Hambloksestraat, tegenover huisnummer 16. Voor actuele kerktijden zie kerktijden.nl.

VERSLAG VERGADERING CLASSIS BARNEVELD 6 MAART 2026

Namens de roepende kerk Wageningen opent ds. K. Boeder de vergadering met Schriftlezing, een kort memorandum en gebed. In zijn openingswoord staat hij stil bij het Lam Gods voor de aardse rechter. In het memorandum noemt hij het overlijden van ds. L. Blok, de geliefde oud-herder en leraar van de gemeente Ermelo. Ouderling J.M. de Pater is 25 jaar ambtsdrager te Ermelo. Diaken A.J. van den Brink heeft afscheid genomen nadat hij ruim 26 jaar heeft mogen dienen in Veenendaal en Ede. Hoewel de hulpconsulentschappen aan de classis Amsterdam onlangs beëindigd zijn, wekt de preses op om de classis Amsterdam waar mogelijk bij te staan. Op verzoek van Elspeet wordt een commissie van bijstand benoemd. De vergadering gaat akkoord met het voorstel van het moderamen: ds. W. Sifhout, diaken T. Dorresteyn en oud. P.W. Moens. J.C. van Ginkel, voorzitter van de Raad van Bestuur van Zorggroep Sirjon memoreert enkele zaken waaronder de ingrijpende problemen in de locatie Bodegraven. Hij onderstreept het belang van verbinding tussen kerkenraden en zorginstellingen. Omdat er steeds minder begrip is voor identiteitsgebonden zorg wijst hij op het belang van het onder de

aandacht brengen van 'zorgvrijheid'. Op een vraag of er verandering op gang is gebracht met betrekking tot onveiligheid geeft hij aan dat daar erg veel energie in wordt gestopt. Er is waardering voor de snelheid en de manier waarop deze zaak is opgepakt. Wat betreft personeel van niet-eigen identiteit, legt Van Ginkel uit dat het bijzonder moeilijk is om aan personeel te komen als het gaat over cliënten die zeer intensieve begeleiding nodig hebben. Veel wordt gedaan om hun te vertellen over onze identiteit en ook wordt gezocht naar interne deeloplossingen.

Na het rapport van het College van visitatoren wordt stilgestaan bij ouderling K. Karels die hoopt terug te treden als ambtsdrager. De preses spreekt hartelijke woorden en overhandigt hem een blijk van waardering. N. Verdoes zal zijn plaats innemen en W.G. Hulsman wordt tweede secundus in het College van visitatoren. Aan de Commissie Voorbereiding appelzaken worden toegevoegd: ds. G. Beens en ds. K. Boeder.

Door het aannemen van het beroep naar Nobleford (Can.) zal ds. G.P. van Nieuw Amerongen de classis Barneveld verlaten. Hij vertelt hoe de Heere heeft willen inwinnen voor deze weg. Hem wordt toegezongen Psalm 121:1 en 4 en hij ontvangt de akte van ontslag. Het consulentschap van Rhenen gaat naar ds. J.B. Huisman. Ds. G. van Manen is consulent van Nijkerk. Ede is een commissie gestart met het oog op de oprichting van een afdeling in Lunteren. Het thema 'kerkelijke eenheid' krijgt een vervolg op 5 juni. Afgevaardigden naar de PS-Oost Kampen (4 juni 2026) zijn: ds. B.J. van Boven, ds. J.B. Huisman, ds. J. van Laar, ds. B. Labee en de ouderlingen C. Koster, J.M. van Koevinge, B. Paanstra en L.J. Wisse. Barneveld-Centrum is de roepende kerk voor de volgende classisvergadering, vrijdag 5 juni/10 juli/18 september 2026. Locatie: Barneveld-Centrum. Ouderling J.H.T. Stolk van Wageningen eindigt met dankgebed.

L.J. Wisse, classisscriba

BERICHTEN

JONGERENAVOND IN MIDDELHARNIS

Op vrijdag 10 april (19.30 uur) is er een regionale jongerenavond in de kerk van de Geref. Gemeente te Middelharnis. Ds. M.T. Al-Chalabi spreekt over 'Het ontstaan van het kwaad'. Na de pauze volgt de vragenbeantwoording. Jongeren en belangstellenden zijn hartelijk welkom.

AVONDEN VAN EEN HANDREIKING

Krimpen a/d IJssel - Op dinsdag 14 april (19.45-22.00 uur) houdt Vereniging Een Handreiking een regioavond in de Adm. de Ruyterschool, Kerkdreef 1a te Krimpen a/d IJssel. Het onderwerp is: Leven met een suïcidale naaste. Er is parkeergelegenheid. Voor vragen mail naar regiohartvanholland@eenhandreiking.nl, of bel 06-15224806. (www.eenhandreiking.nl).

Lunteren - Op donderdag 16 april (19.45 uur) is er in de Bethelkerk in Lunteren een lezing door W. Visser, voorzitter van Een Handreiking, over 'Vergeving'. Naasten van psychisch zieken en overige belangstellenden zijn welkom.

TOCHTEN ROND MIJDRECHT EN NIEUWER TER AA

Op zaterdag 11 april organiseren de zendingscommissies van Mijdrecht en Nieuwer Ter Aa fiets- en wandeltochten. De inschrijftijd voor wandelaars is tussen 9.00 en 9.30 uur, voor fietsers tussen 10.00 en 12.00 uur. Startpunt: Griendweg 1, Tienhoven. Deelnamekosten: € 5,- p.p., max. € 25,- per

gezin. Er zijn drie fietsroutes (tussen 27 en 49 kilometer) en vier wandelroutes (tussen 8 en 31 kilometer). Consumpties aanwezig. De opbrengst is voor zending en evangelisatie. Meer info: fietstochtmta@gmail.com of tel. 0297-262140, 06-83244457 of 06-52446466.

WANDELTOCHT IN AALBURG

Op maandag 6 april is er een wandeltocht rond Wijk en Aalburg. De tocht is ruim vier kilometer lang en gaat over verharde en onverharde wegen. Voor kinderen is een speurtocht gemaakt. Startlocatie: Polstraat 6, Aalburg. Kosten € 17,50 p.p., max. € 50,- per gezin, inclusief consumptie en lunch. Inschrijven tussen 13.30 en 14.30 uur; aanmelden kan tot 3 april. De opbrengst is voor ZGG. Meer informatie en aanmelden: pzc@gergemealburg.nl of tel. 06-51138426.

VERKOPINGEN

Geldermalsen - Op vrijdag 10 april (19.00-21.00 uur) wordt in de Bethelkerk van de Geref. Gemeente in Tricht-Geldermalsen een kledingbeurs gehouden. Meer info op www.kledingbeursditendat.nl

Gouda - Op zaterdag 11 april (9.00-15.00 uur) is er op het kerkerrein van de Geref. Gemeente te Gouda (Nieuwe Gouwe O.Z 2B) een verkoping t.b.v. de zending, met activiteiten voor kinderen.

Nunspeet - In de kerk van de Geref. Gemeente te Nunspeet (Brinkersweg 17) wordt op vrijdag 10 april (18.30-20.30 uur) een kledingverkoop gehouden.

Betalen kan contant of met QR-code.

Ooltgensplaat - Op zaterdag 11 april (9.00-14.00 uur) is er in Ooltgensplaat een rommelmarkt rond de kerk van de Geref.

Gemeente (Van Weelstraat 1). Opbrengst is voor de kerk.

Rijssen - De drie vrouwenverenigingen in Rijssen houden op zaterdag 11 april een lentefair bij kringloop De Mors in Rijssen, Spoelerstraat 7. Opening door ds. P.D. den Haan om 9.30 uur; verkoping van 10.00 tot 13.30 uur.

Stolwijk - Op vrijdag 10 april (9.00-13.00 uur en 18.30-19.30 uur) is er in de kerk van de Geref. Gemeente te Stolwijk een tweedehandskledingverkoop.

Tholen - Op woensdag 8 april (16.00-21.00 uur) en donderdag 9 april (9.00-12.00 uur) wordt er in Tholen een kinderklledingbeurs gehouden in het zalencentrum van de Geref. Gemeente (Ds. G.H. Kerstenstraat 2). Opbrengst is voor de kerk.

ZANGAVONDEN

Dordrecht - Grote Kerk, ma. 6 april, 19.30 uur, psalmzangavond, Martin Weststrate, orgel, leiding ds. C. Sonneveld; collecte voor GBS en Lamp and Word (toegang vrij).

Tholen - Rehobothkerk, zat. 4 april, 18.30 uur, Thools mannenkoor; toelichting op de psalmen: ds. C. van Ruitenburg; bezoekers krijgen de gelegenheid om tussen de koorleden mee te zingen.

Veen - Thaborkerk, zat. 11 april, 19.30 uur, gem. koor Comt nu met Sangh, Arie van der Vlist, orgel.

KERKDIENTEN

ZONDAG 5 APRIL 2026 (1^e PAASDAG)

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 16.00 uur ds. C. Sonneveld; **Aalst** (in het kerkgebouw van de HHG) 11.00 en 15.30 uur stud. D. de Jong; **Alblasserdam**

9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 15.00 uur ds. J. Beens; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur

ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** (locatie: GG Barneveld-Zuid) 8.30 en 14.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 11.00 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 en 18.00 uur ds. G.

Clements; **Berkenwoude** 10.00 en 19.00 uur ds. M.L. Dekker; **Bodegraven** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 14.30 uur (Belijdenisdienst) ds. W.A. Zondag; **Borssele** 9.30, 14.00 (Belijdenisdienst) en 18.00 uur ds. W. de Jong; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Burgh-Haamstede** 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 12.00 en 19.00 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 19.00 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 19.00 uur ds. W.A. Zondag; **Den Haag-Scheveningen** 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Den Helder** 19.00 uur ds. J. Kroon; **Deventer** 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Dinteloord** 14.30 uur ds. H.J. Agteresch; **Dirksland** 10.00 en 18.00 uur stud. K.L. Blok; **Doetinchem** 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp en 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 9.30 en 19.00 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Ede** 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 11.15 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 19.00 uur ds. A. Schot; **Enter** 15.00 uur ds. S.W. Janse; **Ermelo** 9.30 en 18.30 uur ds. K. Boeder; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 9.30 en 18.00 uur (Belijdenisdienst) ds. G.J.N. Moens; **Gorinchem** 14.45 uur ds. G.W.S. Mulder; **Gouda** 18.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Goudswaard** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravensande** 15.30 uur ds. M.L. Dekker; **Groningen** 15.30 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 uur ds. M.H. Schot en 16.30 uur ds. H.J. Agteresch; **Herkingen** 14.30 uur ds. M. Blok; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 10.00 en 17.00 uur ds. M. Karens; **Hoofddorp** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Hoogeveen** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Houten** 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Kampen** 15.00 uur ds. A. Schreuder; **Kamperland** 14.00 uur ds. G.J. Baan; **Kapelle-Biezelinge** 10.00 uur ds. C. Harinck en 16.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 en

18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Lisse** 10.00 en 16.00 uur ds. J. Kroon; **Meeuwen** 19.00 uur ds. B. Labee; **Meliskerke** 9.30 en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 15.00 uur stud. K.L. Blok; **Middelburg-Centrum** 9.30 en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 9.30 en 15.30 uur stud. L.J. van den Berge; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30 en 18.30 uur stud. H.R. Keurhorst en 14.00 uur ds. M. Karens; **Nieuwer Ter Aa** 19.00 uur ds. W. Harinck; **Nieuwerkerk** 19.00 uur ds. M. Boersma; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Oosterland** 18.30 uur ds. A.E. Brijder; **Oostkapelle** 9.30 en 18.00 uur stud. B.J. Meulmeester; **Opheusden** 9.30 en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 18.30 uur stud. L.J. van den Berge; **Poederrijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Puttershoek** 15.30 uur ds. M.H. Schot; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 15.00 uur ds. J. IJsselstein; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 14.00 uur ds. S. Maljaars; **Rotterdam-Alexanderpolder** 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Centrum** 18.45 uur ds. J.M. Evers; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer;

Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Slie-drecht** 9.30 en 17.00 uur ds. R.T. Michielse; **Soest** 19.00 uur ds. W. Visscher; **Spijkenisse** 14.15 uur ds. J.M. Evers; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 10.00 en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 15.00 uur ds. K. Boeder; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur (Belijdenisdienst) ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 18.30 uur ds. W. Mouw; **Wageningen** 10.00 en 18.30 uur stud. W. van Ee; **Werkendam** 10.00 uur (H.D.) ds. H.J. Agteresch en 18.00 uur ds. M.H. Schot; **Westkapelle** 14.00 uur stud. B.J. Meulmeester; **Wierden-Aadorp** 15.00 uur ds. A.T. Huijser; **Woerden** 10.00 en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Wolphaartsdijk** 18.00 uur ds. A.A. Brugge; **Yerseke** 9.30 (Belijdenisdienst) en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 10.00 en 18.30 uur ds. W. Silfhout; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 15.00 uur ds. G. van Manen.

MAANDAG 6 APRIL 2026 (2^e PAASDAG)

Aagtekerke 9.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 11.00 uur ds. E. Bakker; **Alphen aan den Rijn** 10.00 uur stud. W. van Ee; **Amersfoort** 9.30 uur ds. W. Visscher (Belijdenisdienst); **Apeldoorn** 10.00 uur ds. W. Harinck; **Barendrecht** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** (locatie: GG Barneveld-Zuid) 8.30 uur (H.D.) ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 11.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 uur ds. P. Mulder; **Berkenwoude**

9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. M.L. Dekker; **Boskoop** 9.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 9.30 uur ds. W.J. Karels; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 12.00 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 11.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **De Valk-Wekerom** 9.30 uur ds. B.J. van Boven; **Den Haag-Scheveningen** 10.00 uur stud. D. de Jong; **Dirksland** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. J.J. Tanis; **Doetinchem** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. P.G. Heijkamp; **Dordrecht** 9.30 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 9.30 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Ede** 9.30 uur ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 11.15 uur ds. G. van Manen; **Ermelo** 9.30 uur ds. K. Boeder; **Genemuiden** 9.00 uur ds. A. Verschuure; **Gorinchem** 11.00 uur ds. H.J. Agteresch; **'s-Gravenpolder** 9.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. M.H. Schot; **Herkingen** 10.00 uur stud. K.L. Blok; **Hilversum** 10.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Houten** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. C.G. Vreugdenhil; **Kapelle-Biezelinge** 10.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Kesteren** 12.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Kootwijkerbroek** 10.00 uur ds. G. Beens; **Krabbenrijke** 9.30 uur (H.D.) ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 uur ds. G. Hoogland; **Leerdam** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 uur ds. G. Clements; **Lisse** 10.00 uur ds. J. Kroon; **Marknesse** 11.30 uur (H.D.) ds. A. Verschuure; **Meliskerke** 9.30 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 9.30 uur ds. A.A. Brugge; **Middelburg-Centrum** 9.30 uur ds. M. Karens; **Middelburg-Zuid** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. M. Boersma; **Moerkapelle** 9.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 11.30 uur (Belijdenisdienst) ds. J.M. Evers; **Nieuw-Beijerland** 9.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Nijkerk** 9.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nunspeet** 9.00 uur (Belijdenisdienst) ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 9.30 uur ds. C. van Krimpen; **Opheusden** 9.30 uur ds. W. Mouw; **Ouddorp** 9.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Poederrijen** 9.00 uur ds. C. Sonneveld;

Poortugaal 9.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Poortvliet** 10.00 uur ds. W. de Jong; **Puttershoek** 9.00 uur ds. G.J. Baan; **Rhenen** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. G.W.S. Mulder; **Rijssen-Noord** 9.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. S.W. Janse; **Rotterdam-Alexanderpolder** 11.00 uur ds. G.J. Baan; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Scherpenisse** 9.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 uur ds. J. de Kok; **Sint Philipsland** 9.30 uur stud. L.J. van den Berge; **Slidrecht** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. R.T. Michielse; **Stolwijk** 10.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 10.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Terwolde-De Vecht** 9.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 uur ds. S. Maljaars; **Uddel** 10.00 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Veen** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. B. Labee; **Vlaardingen** 9.00 uur (Belijdenisdienst) ds. J.M. Evers; **Waardenburg** 11.00 uur ds. C. Sonneveld; **Wageningen** 10.00 uur ds. W. Silfhout; **Werkendam** 9.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30 uur stud. B.J. Meulmeester; **Woerden** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. J. IJsselstein; **Zoetermeer** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 11.15 uur (Belijdenisdienst) ds. A. Schot.

DINSDAG 7 APRIL 2026

Eindhoven 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Nisse** 19.30 uur ds. G. Beens.

WOENSDAG 8 APRIL 2026

Berkenwoude 14.00 uur (huw. bev.) ds. M.L. Dekker; **Boskoop** 19.30 uur (Bidstond PS Noord-West) ds. W. Harinck; **Goes** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Hoedekenskerke** 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Oostereind** (Texel) 19.00 uur ds. C.A. van Dieren; **Sprang-Capelle** 19.30 uur ds. E. Bakker; **Wolphaartsdijk** 19.30 uur ds. P. Mulder; **Zwijndrecht** 15.00 uur (huw. bev.) ds. H.E.P. Fortuijn.

DONDERDAG 9 APRIL 2026

Barneveld-Centrum (locatie: GG Barneveld-Zuid) 14.00 uur (huw. bev.) ds. E.J. Boudewijn; **Nieuwdorp** 19.30 uur (voor Evangelisatie) ds. M. Blok; **Puttershoek** 15.30 uur (huw. bev.) ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 13.30 uur (huw. bev.) ds. J. van Rijswijk; **Slie-drecht** 14.15 uur (huw. bev.) ds. R.T. Michielse; **Yerseke** 13.30 uur (huw. bev.) ds. C. van Krimpen.

VRIJDAG 10 APRIL 2026

Barneveld-Zuid 14.15 uur (huw. bev.) ds. J. van Laar.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

ZONDAG 5 APRIL 2026

(1^e PAASDAG)

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 10.30 uur evang. J. Krijgsman; **Amsterdam** (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.00 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. S.R. van Klinken; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

MAANDAG 6 APRIL 2026

(2^e PAASDAG)

Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang. S. de Visser; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

ADVERTENTIES

Advertenties en familieberichten aan
Verloop, Alblasserdam:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
078-6912899, saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning
aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties
uiterlijk aanleveren maandag 9.00 uur.

Heerlijk ontspannen op de Veluwe. Geniet van de natuur, rust en ruimte. Ruim chalet te huur, van alle gemakken voorzien. O.a. wasmachine, cv, wifi.
www.vakantiedehoutduif.nl / 06-47584570

NIEUW in Lunteren: 6-pers. luxe vakantiewoning op rustig park in de bossen.
vakantiehuisvollemaan.nl
06 21 38 23 55

Nieuw in Zeeland!
www.campingdevierwindstreken.nl
Tel. 06 250 500 61

Koningsdagwandeling in landelijk Putten t.b.v. Mbumazending
Start tussen 11.00 en 12.00 uur. Ca. 5 en 8 km. Bij het start- en eindpunt én in de route veel leuke en lekkers. €5 pp tot €15 per gezin. 2e hands (theologie)boeken, huifkar, stoere 6-kamp, frietkar en nog heel veel moois. Aanmelden: koningsdagwandeltocht2026@gmail.com
Jongelui van 10-16 jaar opgelet! Wedstrijd Bouwen met pallets (van 12.00 tot 15.00 uur) voor een mooie prijs. Spelregels: info@jgvof.nl

TE HUUR Heidehuis Elspeet!
Luxe 2-6 pers. vakantiewoning bij bos & heide.
Info@heidehuis.nl | 06-12414368

D.V. zaterdag 18 april Psalmzangavond+bovenstem Ger. Gem. Veenendaal
Leiding: ds. K. Boeder
Orgel: Bart Kruithof
Aanvang: 19.30 uur
Toegang vrij+collecte t.b.v. ZGG
Meer info: www.bartkruithof.nl

Maak de stap naar het werken in de zorg!

- (Persoonlijk) begeleider Oud- Vossemeer
- Procescoördinator Kesteren
- Teamleider wonen Achterberg
- Teamleider Dagbehandeling Jonge Kind Ochten
- (Persoonlijk) begeleider Kesteren

Ontdek alle mogelijkheden via de website. Of ga in gesprek met onze recruiters, via werkenbij@deschutse.nu of 06-39 36 75 89.

BONDS DAG 2026

THEMA 'TIJD'

D.V. dinsdag 14 april 2026

Tijd: 10.15 - 15.30 uur

Locatie: Adventkerk Vijftien Morgen 51, Veenendaal

PROGRAMMA

- Forumdiscussie
- Muzikaal intermezzo
- Leden en belangstellenden van harte welkom!

VBGG

SPREKERS

- Ds. A. Verschuure**
Leiding & meditatie
- Ds. W.J. Karels**
Referaat: Genadetijd
- H.J. (Henriëke) Hoogendijk-van Dam**
Referaat: Tijdsbesteding
- Ds. P.J. de Raaf**
Referaat: De kerk in deze tijd
- A.J. (André) Flach**
Referaat: Tijdgeest

Landelijke Verkoop van De Schutse

Op D.V. zaterdag 20 juni 2026 is het weer zover: de jaarlijkse Landelijke Verkoop van De Schutse! Een dag vol gezelligheid, leuke activiteiten en kraampjes met van alles te koop. Jong en oud zijn van harte welkom tussen 10.00 en 15.30 uur aan de Stationsstraat 28 in Kesteren. Om deze dag soepel te laten verlopen, zoeken we nog vrijwilligers die willen meehelpen. Denk aan o.a. het verkopen achter een stand, helpen bij de (kinder-)activiteiten of het serveren van koffie/thee/lunch. Lijkt het u/jou leuk om mee te helpen? Laat het ons weten en neem contact op met Leonieke van Harn. Dit kan via: ldrost@deschutse.nu
Wil(t) u/je het uiterlijk 24 april laten weten?

Laat je hart spreken

Begeleiders gezocht in Nunspeet

Op De Klokkenberg wonen twaalf bewoners met een verstandelijke beperking. Samen met collega's zorgt u voor rust, structuur en een goede dag. Wilt u werken in een kleinschalige woonlocatie?

Vacatures ook in: Bodegraven, Barneveld, Rijssen en Geldermalsen.

Meer informatie en solliciteren via:

siloah.nl/vacatures/begeleider-klokkenberg

Sta jij straks voor onze klas?

Voor het nieuwe schooljaar zoeken wij een enthousiaste juf, meester en/of ib'er

Meer informatie? Scan de QR, Mail Pieter Meulmeester via directie@joosvanlarenschool.nl of bel 0118 601 986

Voor ons kantoor in Woerden zoeken wij een Medewerker Voorlichting en Communicatie (16 uur)

Kijk voor meer informatie op www.zgg.nl/vacatures. We zien uit naar je sollicitatie.

TUUNDERS

Ik ben een TUUNDER Jij ook?

Start jouw carrière als een echte TUUNDER!

- ✔ Een leuk en hecht team
- ✔ Goed gereedschap
- ✔ Diverse projecten

Bekijk de vacatures of solliciteer direct

Ds. G.H. Kerstenschool Yerseke

Word jij onze nieuwe collega groepsleerkracht IN DE ONDERBOUW?

voor 4 of 5 dagen

met ingang van het nieuwe schooljaar

Meer info over onze school: www.ghkerstenschool.nl

Kwaliteit - Verantwoordelijkheid - Geborgenheid - Samenwerken - Rust

Professionele trainingen voor kerkenraden en kosters

Toerusting en ontwikkeling voor wie in kerk en gemeente wil dienen. Bekijk ons aanbod!

hoornbeekconnect.nl/kerk

PSALMZANG- AVOND op HEMELVAARTSDAG

**D.V. DONDERDAG 14 MEI
BOVENKERK - KAMPEN**

Toegang vrij! - Organist: Pieter Heykoop
19.30 uur - Leiding: Ds. A. Verschuure
Col.: t.b.v. Noodhulp Moldavië

Traditionele Psalmzangavond Vanuit de Oude Kerk in Ede Zaterdagavond 18 april

Aanvang: 19.00 uur
Ds. J. van Laar uit Barneveld
Spreker: Manager Veldheim
Organist: Arthur de Jong
Collecte: Stichting Adullam
Gratis toegang - Welkom!

Zakelijke en Familie Mediation vanuit een christelijke achtergrond

Bel 0318-250105 of mail naar
info@vanweelden-mediation.nl
Wij zijn gevestigd i/h midden van NL.

- ◊ HULPVERLENING
- ◊ COACHING
- ◊ TRAINING
- ◊ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Lunteren | Yerseke
T 06 34 13 30 13 E info@praktijkdenuijl.nl
I www.praktijkdenuijl.nl

Veelal (gedeeltelijk) vergoed door ziektekostenverzekeraars

Schade door
een ongeval?
DB Letselschade
helpt u kosteloos
bij het verhalen
van uw schade.

0252-701108 DB-LETSELSCHADE.NL

Mark Verweij Psychosociaal therapeut

mark@bureaumarck.nl
+31 (0)6 53 29 69 57
bureaumarck.nl

DUIN & BOLLEN FIETSTOCHT

D.V. ZATERDAG 11 APRIL 2026

Fiets, wandel en ontmoet elkaar in de Duin- en Bollenstreek!

En ondersteun het werk van Bonisa in Azië

Fietstocht – 25 of 40 km
Startpunten: Lisse (kerk GerGem),
Katwijk (s- Gravedijkseweg 6)
Start: tussen 09:30 - 11:00 uur
Kosten: €7,50 p.p. | t/m 12 jr
€ 2,50 | gezin max. €25,-

Wandeltocht – 4 km
Begeleid door lokale duinkenners
Startpunt: Duinweg 24, Noordwijk
Startmoment: 11:00 & 13:30 uur
Kosten: €5 p.p. | t/m 12 jr € 1,50 |
gezin max. €20,-

Tussenstop

Duinweg 24, Noordwijk: Gezelligheid, koffie, marktcramen,
springkussens en diverse lunchmogelijkheden

MELD JE DIRECT AAN!

Bekijk meer op:
www.bonisa.nl

Vrijblijvend aanmelden:
fietstocht@bonisa.nl

Bonisa

**bijzondere
noden**
handen van de kerk

LESPAKKET

OP REIS NAAR NOORD-KOREA

Laat je door Ji-Woo rondleiden
in Noord-Korea. Samen met
het KOC hebben we een gratis
lespakket ontwikkeld voor groep
7/8. Gedurende drie lessen denken
we na over godsdienstvrijheid,
persoonsverheerlijking en
bijbelsmokkel.

Meer informatie:

bijzonderenoden.nl/lespakket

Onesiforus

NEDERLANDSE STICHTING
VOOR CHRISTELIJKE HANDREIKING

De doelstelling van de interkerkelijke stichting is het verlenen van geldelijke steun aan, met name vanwege gemoedsbezwaren, in financiële moeilijkheden geraakte personen, gezinnen e.a.

Alle hulpaanvragen worden door een commissie getoetst en besproken met de diaconie.

Om haar doel te realiseren is de stichting afhankelijk van giften, collecten en legaten.

U kunt uw bijdrage storten op:
NL36 RABO 0354 2210 00 of
NL76 INGB 0004 1778 00
t.n.v. "Onesiforus"

Bestuur:

G. Hop (secr.)
W.A. Barth
ds. A. den Hartog
J.J. van Ommeren
C. Vos

Comité van aanbeveling:

Ds. P. de Boer
Ds. D. Heemskerk
Ds. J. Roos

Adviescommissie:

F. Bouman
D.C. van der Ploeg
mr. drs. S. Visser

Aanvragen en informatie:
www.onesiforushulp.nl

Garderenseweg 106 b | 3888 LD | Uddel | info@onesiforushulp.nl

Groeit uw bedrijf sneller dan uw agenda?

Tijd voor de juiste leider.

Onze diensten

Werving en selectie

Assessments

Meer weten?

Scan de QR-code of ga naar:
faam.nl/werving-van-leiders

Faam. werving
van leiders

Verkrijgbaar bij de christelijke boekwinkel

Berijming van de **Christenreis** van John Bunyan

Door ds. C.J. Meeuse
Geïllustreerd | 256 pagina's

€19,95

Ripe Publishing

*Door vuur en zwavel kom ik om.
Ik moet de stad bereiken,
de Hemelstad, Gods heiligdom.
Daar zal ik veilig blijven!*

Een bijzonder
belijdenisgeschenk

Bekijk & bestel op www.ripepublishing.com

Fides is een christelijke praktijk voor opvoedvragen, jeugd GGZ en volwassen GGZ. Deskundig, met persoonlijk aandacht en hulp op maat! Fides heeft expertise in de behandeling van mensen met een verstandelijke beperking. Voor ons volledige aanbod: www.fideshulpverlening.nl

praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

- U kunt aanmelden via de site of telefonisch: 0342-419977
- Interesse om ons mooie team te komen versterken? Wij zoeken regelmatig orthopedagogen en psychologen. Welkom voor een kennismaking!

Van Breugelplantsoen 1, 3771 VM Barneveld

Je hoofd nooit stil? Vast in angst, stress en onrust?

Doorbreek die cirkel met **De Ontspanformule!**

- ✓ Gratis online training
- ✓ Eerste stap naar rust en ontspanning

Gun jezelf die rust. Start nu!

AB STRESSENONKRUSTDEBAAS.NL
Albert van den Berge

tel. 06-25081102

zoekt u een **MEDIATOR** of **ORGANISATIE-ADVISEUR?**

Bel: 0653868881

bvissiermediation.nl
bvissierconsultancy.nl

Stichting Gemoedsbezwaarden tegen Verzekeringen

De Stichting Gemoedsbezwaarden tegen Verzekeringen heeft als doel individuele en collectieve voorlichting geven aan en belangenbehartiging van gemoedsbezwaarden tegen verzekeringen.

Voor € 10,00 per kalenderjaar bent u donateur van de stichting en steunt u haar werk. U krijgt dan de door de stichting opgestelde praktische en principiële brochures gratis toegezonden. Ook ontvangt u enkele keren per jaar een nieuwsbrief met daarin actuele informatie.

Telefonische vragen en donateuraanmelding tijdens kantooruren:
0488 - 44 91 54, of via e-mail: voorlichting@gemoedsbezwaarden.nl

Te huur:
rolstoeltoegankelijk chalet
www.stichtingmesamis.nl

Breken met pornografie?

www.tamim.nu

Te huur, GARAGEBOX omg.
R'dam Alexanderpolder, 18m2.
Uitstekende ligging nabij oprit
A20 & A16. Info: 0613032790
of rick.levering@live.nl

LDC (NeoLife): allesreiniger, effectief in koud en warm water. Voor het reinigen van handen, groente, fruit, badkamer, keuken, auto, fiets, .. April-aanb. Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

De Boekenhoeve onbetwist
Uw aanbiedingspecialist
Ga naar: www.deboekenhoeve.nl

samen vakantie vieren

Wanneer zien we u op Texel?

(0222) 31 89 06
U kunt ons appen of bellen

www.deverrassing.nl

CAMPING EN CHALETPARK
"DE VERBORGEN HOEK"

GEZINSCAMPING IN FRIESLAND

- Bosrijke omgeving
- Tussen de Friese Meren
- Ruime kampeerplekken
- Verkoop & verhuur chalets en safaritenten
- 4x per jaar fietsvakanties
- B&B arrangementen

WWW.DEVERBORGENHOEK.NL

Psychologische hulp voor kinderen en volwassenen

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 35 jaar.

Wij bieden o.a.:

- behandeling
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking

Locaties: Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen en Apeldoorn Telefoon: 0180-426955
E-mail: info@brouwerpsychologen.nl Website: www.brouwerpsychologen.nl

HEEREN VAN OPHEUSDEN

Ambtskleding
Maatpakken
Trouwkostuums
Gelegenheidskleding

heerenvanopheusden.nl | 0488 42 96 90
info@heerenvanopheusden.nl

ZATERDAG
SGP-jongerendag
11 APRIL

**SPANNING...
ONDER DRUK!?**

HET KRUISEPUNT
BARNEVELD

MELD JE AAN!
SGPJONGERENDAG.NL

SPREKERS

PIETER COBELENS
HUGG DE JONGE
CHRIS STOFFER

COME TEACH IN CANADA!

We would be gladdened by inquiries and applications of individuals who are qualified, versatile and dedicated, but who also love the doctrine according to Godliness.

We are inviting applications to fill positions for:

- ▶ Elementary Teachers
- ▶ Secondary Teachers
- ▶ Educational Assistants

For more information, please contact:

Mr. G. Brouwer School Board Secretary
(00) 1-647-271-8884
gerry@ecs.school.ca

Mr. A. Verhoef Principal
(00) 1-905-563-3077
mr.verhoef@ecs.school.ca

Netherlands Reformed Congregation, St. Catharines, Ontario, Canada

Gewoon een goede makelaar

Wessel Berkhout
Aan- en verkoopmakelaar

BURGLAND
Makelaars

0318 - 628 412
info@burglandveenendaal.nl www.burglandmakelaars.nl

Geloofwaardige hulp

Psychosociale en psychologische hulp vanuit een christelijk reformatorische identiteit.

mentale gezondheid
huwelijk & relaties
toerusting & vorming
schoolmaatschappelijk werk

De Vluchtheuvel
Christelijke psychosociale hulpverlening

www.stichtingdevluchtheuvel.nl . 0113 - 213 098

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer
0318 - 526641
06 - 46376232
www.phvanderleer.nl
De Dijk 30 | Achterberg (Rhenen)
Vraag naar ons gratis laatste-wens-boekje

DH
begrafenisverzorging
Den Hollander

Alleen begrafenissen

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling

Dag en nacht bereikbaar

010 - 460 05 09
info@tdenh.nl
begrafenisverzorgingdenhollander.nl

BBV

Barneveldse Begrafenis Vereniging

voor een waardige, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken

Begrafenisverzorgers
G.M. (Gerard) van Lagen

0342 - 783 000
Dag en nacht bereikbaar en beschikbaar
www.BBVer.nl

de **Saambinder**
BEWUSTE KEUZE

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: J. van 't Hul, W.G. Hulsman, ds. G.W.S. Mulder
Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@klikSAFE.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten, meditaties en voor vragen die bestemd zijn voor de redactie:
J. van 't Hul
Liedererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E redactie@desaambinder.nl
Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17:00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalings abonnementsgelden:
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen:
voor Nederland: € 15,50 per halfjaar voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:
A.C. Kieboom
21093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T 001 269 720 3533
E saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl (doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin: www.gemeenteengezin.nl

Studenten: www.studentengergem.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Mensen met een leesbeperking kunnen door middel van een abonnement van de Christelijke Bibliotheek voor blinden en slechtzienden (cbb.nl) wekelijks De Saambinder lezen.

VRAAG EN ANTWOORD DOOR DS. LABEE

Kunt u mij uitleggen wat de Heere Jezus bedoelt als Hij zegt: 'Maar Ik ben een worm en geen man'?

EEN WORM EN GEEN MAN

KRACHTELOZE WORM

We lezen deze woorden allereerst 'als uit de mond van David' in Psalm 22 vers 7: 'Maar Ik ben een worm en geen man, een smaad van mensen en veracht van het volk'. Tegelijk heeft de vraagsteller gelijk als we daarna hogerop zien naar de grote Davidszoon, Jezus Christus. In kanttekening 3 op deze psalm lezen we: 'Hoewel enige dingen in dezen psalm mede op David, als Christus' voorbeeld, bekwamelijk kunnen gepast worden, zo blijkt nochtans klaarlijk uit de vier Evangelisten, dat zij meest alle voornamelijk en eigenlijk in den Persoon van den Heere Christus, onzen enigen Messias, zijn vervuld, en dat dienvolgens David door den profetischen geest onzen Heere Christus, als hier Zelf tot Zijn Vader sprekende, heeft ingevoerd'.

David noemt zich in de Psalmen een 'vreemdeling' en 'bijwoner'. Elders spreekt hij van zichzelf als een 'vlo' en een 'veldhoen' op de bergen. Bildad spreekt: 'Hoeveel te min de mens, die een made is, en des mensen kind, dat een worm is!' Na onze diepe val zijn we óók de tijdelijke dood onderworpen en zullen de wormen en maden 'onze huid doorknagen'.

Maar dit gaat verder: Davids grote Zoon noemt Zich hier een worm... Wat een gedachte! De tweede Persoon in het aanbiddelijk Goddelijk Wezen, de eniggeboren Zoon van God, geboren uit de Vader vóór alle eeuwen; God uit God, Licht uit Licht, waarachtig God uit waarachtig God, geboren, niet gemaakt, van hetzelfde wezen met de Vader, door Welken alle dingen gemaakt zijn. Jezus vergelijkt Zichzelf met een worm. In de kribbe ligt een Mens, het vleesgeworden Woord. Maar in Gethsémané kruipt Hij als een worm en aan het vloekhout op Golgotha hangt Hij als een worm. Een weinig minder dan de engelen in Zijn komst naar de aarde, maar met name aan het einde van Zijn gezegend leven 'een worm en geen man'. Dat gaat zo diep... Paulus schrijft met verwondering en ontzag aan de gemeente van Filippi: 'Die in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof geacht

heeft Gode evangelijk te zijn, maar heeft Zichzelven vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is den mensen gelijk geworden' (hfdst. 2 vers 6 en 7).

Ik ben een worm! In de kantlijn lezen we: 'Dat is, gelijk een worm, zeer zwak en krachteloos, gans niet geacht, en als onder voeten getreden' (7). Wie zou dit verstaan? Zijn Goddelijke almacht en glans is weg. Een worm heeft geen wapens en geen stem als je hem vertrappt. Een slang is wat anders; maar een worm is lijdelijk en verachtelijk. Jesaja 53 (vers 2) sprak er al van: 'Hij had geen gedaante noch heerlijkheid; als wij Hem aanzagen, zo was er geen gestalte dat wij Hem zouden begeerd hebben'.

KARMOZIJNRODE WORM

Toch is er nog iets. Het Hebreeuwse woord dat hier gebruikt wordt, wijst op een specifieke worm uit het Midden-Oosten: de karmozijnrode of scharlakenrode worm. Bijbelverklaarder M. Henry (1662-1714) schrijft: 'Het woord betekent een worm, zoals die gebruikt werd om scharlaken of purper te verven, deshalve sommigen er een toespeling in zien op Zijn bloedig lijden (...)'. Een dieprode kleur was onder meer nodig voor het voorhangsel in de tabernakel. Die kleur werd verkregen door zo'n worm (met eitjes) te pletten. Zo diep wilde Christus Zich vernederen, dat Hij Zijn leven aflegde om Zijn kinderen van hun zonden te zuiveren, ja, hun zonden af te wassen met Zijn karmozijnrode bloed.

Lezer(es), welke waarde heeft deze 'worm en geen man' voor u?

HEB JIJ/HEBT U OOK EEN VRAAG?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. **Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.**

